

"de **GALAMA's** en **GALEMA's**

door de eeuwen heen"

Verschijnt in het

voorjaar

najaar

20e jaargang nr.1, nov. 2009

Galama/Galema

INHOUD

	Pagina
• Bestuur	2
Van de voorzitter en redactie	2
• Van de penningmeester	3
• Familievaria: geboren, getrouwd, overleden	3
• Eerste zender grutto naar West Afrika	4
• Vlieland zwaait energieke Galama uit	5
• Eelco Galama voor de klas in Nanjing, China	5
• Familiegeschiedenis: Froukje Galema	6
• Jan R. Galama gaat rentenieren	16
• Juwelen uit klooster cadeau aan Bolsward	18
• Sport: Hiske Galama verrast met keninginnetitel in Burgum	
Revanche Ysbrand Galama na mislukt FK	19
• Hoever je ook reist van Blauwhuis.....	20
• Groene energie met geroosterd hout	23
• Gewichtsconsulente als bezoekerster aan huis	24
• Verloskunde gaat naar Rûnom	25
• Politiek:	
Sjoerd Galema als gedeputeerde in Fryslân	26
Was die Sjoerd mooi jarig	26
Blunderhim in het pijnlijke gelijk van Galama	26
Friese delegatie naar Amerika	27
New Island Festival	27
• Het winkeltje	28

*2009 is bijna voorbij, een lustrumjaar,
immers de krant bestaat 20 jaar!*

*Het bestuur wenst alle donateurs van
de Stichting de Galama's en de Galema's
door de eeuwen heen prettige kerstdagen
en een voorspoedig 2010, met nieuwe
initiatieven, activiteiten en veel
ontmoetingen.*

Redactie:

Eelco J. Galama (1.14.87/107)
Hoofdredacteur
Nieuw Rapenburg 39, 8935 BG
Leeuwarden; Tel. 058-2800016
e-mail: e.galama@chello.nl

Maaïke Galama (1.13.1.3/33)
Redactielid
Lange Meent 3
4101 BG Culemborg
tel.: 0345 - 535 979
e-mail: maaike.galama@hetnet.nl

Bestuur St. Gala/ema:

Haye Galama (1.14.142/150)
Voorzitter
Willem Torckstraat 8,
3621 XH Breukelen (UT)
tel. 0346-262647
e-mail: haye.galama@planet.nl

Ysbrand Galama (1.14.153/155)
Penningmeester & ledenadministratie
Website
Vredelaan 18, 1318AS Almere
tel. 036-5217386; 06-51075593
e-mail: ysbrand@galama.net

Wieke Schimmel-Galama
(1.13.68.1/131)
Secretaris
Medenerweg 17, 9892 TB Feerwerd
tel.: 0594-528575
e-mail: wieke-kees-schimmel@planet.nl

Kopij:

Als u leuke informatie heeft voor deze krant over de familie, stuur het dan naar de redactie, t.a.v. Eelco Galama, Nieuw Rapenburg 39, 8935 BG Leeuwarden
Tel. 058-2800016
E-mail: e.galama@chello.nl

Sluitingsdatum voor het volgend voorjaarsnummer: 31 maart 2010.

Bankrekening
St. Galema/Galama
door de eeuwen heen:
30.87.66.814 t.n.v.
St. Gale/ama, Almere.

Van de voorzitter

Beste vrienden van de Stichting Galema's / Galama's,

De kerst komt rap dichterbij en dan wordt er straks in menig tv-programma overvloedig terug gekeken naar het voorbije jaar 2009. Ook binnen de stichting is er in het afgelopen jaar voldoende stof opgewaaid waarop teruggeblikt zou kunnen worden. Dat ga ik echter niet doen. Als volstrekt onbekwame voor de rol als 'huisman' heb ik mijn falen in de schoonmaak dikwijls verstopt achter de slogan "soms is het voor het leefklimaat beter dat je het stof laat liggen". Die zienswijze pas ik hier ook toe.

Laten we vooruit blikken. De vraag of Sven Kramer in 2010 die gouden plakken weet op te halen in Vancouver houdt mij meer bezig dan de geweldige kampioenschappen die hij in het recente verleden heeft behaald. Ook voor de stichting wordt 2010 een belangrijk jaar. In mijn vorig bericht meldde ik al het voornemen van het bestuur om de website een stevige vernieuwing te laten ondergaan. Dat zijn nu nog slechts woorden, maar in 2010 zullen jullie het ook kunnen zien! Het voornemen om relatief meer jongeren bij onze activiteiten te betrekken is al geformuleerd; maar ook op dat terrein mogen jullie in 2010 daden van ons verwachten.

Is dat alles? Ik dacht het niet. We gaan voor 2010 de grote familiereünie organiseren! Er moet op het moment dat ik dit schrijf nog te veel gebeuren om al datum en plaats te kunnen noemen, maar het besluit is in het bestuur genomen en eerste voorbereidingsstappen worden gezet.

En we zijn niet alleen met mooie plannen bezig, maar hebben ook op andere terreinen de draad weer opgepakt. Het bewijs ligt hier voor jullie in de vorm van een mooi nummer van de familiekrant. Met de input van Joseph en andere donateurs hebben Eelco en Maaïke het blad weer als vanouds vorm gegeven!

Voor de stichting gaat 2010 een mooi jaar worden. Ik hoop dat dit voor ieder van jullie ook in het persoonlijke vlak het geval mag zijn.

Haye Galama

Redactie

Intussen is het eind van 2009 weer in zicht en ga je eens terugblikken. Immers worden in deze krant allerlei zaken aan de orde gebracht die vaak op het hele verre of iets recentere verleden betrekking hebben. Joseph heeft een lang verhaal geschreven over Froukje Galema, de vierde dochter van Ysbrand Klazes Galema en zette zo zijn verhaal over de vrouwen in de familie voort. Ook in dit nummer zijn op pagina 24 en 25 twee verhalen opgenomen van werkende vrouwen, maar dan van nu; Sophia Galama als gewichtsconsulente en José Galema als verloskundige. En natuurlijk is er nog Baukje Galama als nieuwe burgemeester van Stadskanaal. Ongetwijfeld zijn er veel meer vrouwenverhalen te schrijven, maar ik zou daar wel wat meer kopij over willen ontvangen. Wie weet komt het nog eens tot een mooie publicatie hierover. Het fierljeppen met Ysbrand Galama en nieuwkomer Hiske Galama komt aan de orde, zoals ook de politiek van gedeputeerde Sjoerd Galema. Zijn zuster Annemiek was met hem naar New York om Fryslân te promoten.

Maar misschien is wel het grootste nieuws dat wat niet beschreven staat, namelijk de bestuursperikelen die we afgelopen jaar gehad hebben. Mede daardoor is er niet eerder dit jaar een krant verschenen. Na heel veel gekissebis in bestuursvergaderingen afgelopen jaar is in september een vergadering met de donateurs gehouden waarin besloten is om een nieuw bestuur te formeren en is het gehele oude bestuur opgestapt. Dat was al zo besloten in haar laatste bestuursvergadering van 17 april, maar er was tijd nodig om als demissionair bestuur te proberen een nieuw bestuur te formeren. Op 9 september zijn hiervoor gekozen Haye Galama, Ysbrand Galama en Wieke Schimmel-Galama als (oud) penningmeester om de overdracht soepeler te laten verlopen.

Het moge duidelijk zijn dat dit jaar een verloren jaar is geweest wat activiteiten betreft; behalve het verschijnen van deze krant, die eigenlijk een jubileumnummer had moeten zijn: 20 jaar familiekrant! Ik ben er trots op dat ik daarvan 10 jaar heb kunnen verzorgen, dankzij bijdragen van velen. Rest mij u prettige kerstdagen toe te wensen met 28 pagina's leesplezier, de dikste editie ooit.
Eelco Galama

Van de penningmeester

Per 1 november heeft Ysbrand Galama het penningmeesterschap van Wieke Schimmel-Galama overgenomen. Ysbrand zal de donateursbijdragen voor de stichting op korte termijn incasseren. Voor hen die de stichting gemachtigd hadden betekent dit dat zij binnenkort een afschrijving zien op hun bank- of giroafschrift. De overige donateurs wordt hierbij gevraagd om (voor zover niet reeds gedaan) eveneens de jaarlijkse **bijdrage voor 2009 (10 euro)** te storten op:

RABObank rekening 3087.66.814
t.n.v. Stichting de Galama's door de eeuwen heen
Vredelaan 18
1318 AS Almere

Van uw bijdragen wordt ondermeer deze familiekrant gedrukt en verzonden en verder zijn we bezig met de ontwikkeling van nieuwe activiteiten waarover u elders in deze krant meer leest.

Names het bestuur van de stichting alvast hartelijk dank voor uw ondersteuning.
Ysbrand Galama

Wie is Pier? Hij schrijft op internet:

“Mijn geschiedenis ligt in de zorg. Als 18 jarige ben ik begonnen als Z Verpleegkundige en heb daarna 26 jaar in diverse wooninstellingen voor mensen met een verstandelijke beperking gewerkt. In mei 2002 heb ik een switch gemaakt naar BaanPlus waar ik in 2004 de kans gekregen heb om alleen nog betaalde trajecten uit te voeren voor mensen met een arbeidshandicap. Al meer dan 7 jaar ben ik met veel plezier werkzaam bij BaanPlus”.

Nu ben ik werkzaam als senior trajectbegeleider en in opleiding als arbeidsdeskundige. Ik hoop in november 2009 deze opleiding af te sluiten.

Ik woon in het centrum van Leeuwarden en geniet erg van het stadse leven. Uit eten, bioscoop en theater vind ik een heerlijke vrije tijdsbesteding. Daarnaast lees ik graag, zing ik in een koor en bezoek ik ongeveer 3 keer per week de sportschool voor fitness en squash. Daarnaast ben ik een fanatiek klaverjasser. Afsluitend wil ik zeggen dat ik nog steeds erg geniet van mijn werk en vooral wanneer het doel behaald wordt: een betaalde baan voor mensen met een arbeids-handicap.

17 februari 2009 is overleden **Maria Therese van Corstanje**. Zij was getrouwd met Egidius Gerardus Antonius Galama (1.13.61/123) en moeder van onze (oud) voorzitter Kees Galama uit Zaamslag in Zeeland.

Op 9 september 2009 is overleden **Ali van Kempen-Galama** (1.12.23, 8/92), weduwe van Ad van Kempen. Zij was op 18 januari 1921 geboren in Wonseradeel.

In Bolsward is op 11 juli 2009 overleden **Yke Johannes van Hetteema**, sinds 24 november 1997 weduwnaar van Minke Galama (1.12.27, nr.12/117). Yke was geboren op 15 april 1921 te Bolsward. Op 15 juli is zij begraven op de R.K. begraafplaats te Bolsward.

Douwe Galama

De Burgerlijke stand

Mocht u als lezer en/of familielid familieberichten willen opgeven, stuur die dan naar de redactie, p/a Nieuw Rapenburg 39, 8935 BG Leeuwarden. Tel. 058-2800016, of per e-mail: e.galama@chello.nl. Uw bijdrage wordt zeer op prijs gesteld.

Geboren

In de LC van 12 juli 2008 lazen we de aankondiging van de geboorte van **Marije**, dochter van Iwan (1.14.40, nr. nr.2/72) en Liesbeth Galema-Miedema. Marije is geboren op 28 juni 2008 en woont in Workum. Ze heeft een broertje Arjan.

Op 9 februari 2009 is **Lianne** geboren. Zij is de dochter van Jelle en Jantien Douma-Galema uit Workum.

Getrouwd

In de zomer 2008 is **Pier Galama** (1.13.89, nr. 6/160) getrouwd met **R. Leenheer**. Zij wonen in Leeuwarden.

Overleden

Op 92 jarige leeftijd is op 9 mei 2008 overleden **Johanna Petronella Galema**, (1.12.13, kind 6/64). Zij was getrouwd met Petrus Heytveldt.

28 augustus 2008 is overleden **Wilhelmina Galama-de Boer**, ook wel Mien Galama genoemd. Zoals we in de vorige editie van de krant al meldden was ze net 100 jaar geworden. Echter een aantal weken daarna is ze overleden. Zij was geboren op 22 juli 1908 in Scharnegoutum. Zij trouwde in 1934 met Klaas Hayes Galama (1.12.38/160) en samen gingen ze wonen op Maskeboerherne onder Tjerkwerd. Zij kregen 7 kinderen. Mien is begraven in Blauwhuis.

Op 8 november 2008 is in Arnhem overleden **Henk T. J. Miedema**. Henk is geboren op 8 juni 1922 in Heusden en was sinds 1993 weduwnaar van Gatske Elisabeth Zeinstra (1.11.16, nr. 13, kind 1 /136). Henk Miedema was hoogleraar in de Friese taal.

Nei in warber libben, in lange en goede âlde dei,
hawwe wij rêstich en fredich ôfskie naam fan myn
leave man, ús meilibjende heit en ús geweldiche
pake

Douwe Mebius Galama

* Skearnegoutum 5-3-1918 † Balk 21-1-2009
omtrint 50 jier trouw

Balk: Agnes Galama-Holman

Wikel: Annie & Pieter Deinum-Galama
Marten
Douwe
Doede

Heit is thús.

Gelegenheid ta kondolearjen sneon 24 jannewaris
fan 14.00 oant 17.00 oere thús op 'e keamer nr. 124.

De utfêart sil wêze op moandei 26 jannewaris om
14.00 oere yn 'e Sint-Ludgerustsjerke fan Balk, in
heal oere foarôfgeande oan de tsjinst is der ek tiid ta
kondolearjen.

Hjirnei bringe we heit nei syn lêste rêstplak.

Korrespondinsje adres: Talma Park 1
"Beltsjebloom" K.124
8561 DD Balk.

Douwe Mebius Galama (1.13.67/131). In de vorige editie van deze familiekrant nov.2008 hadden we op pagina 12 een uitgebreid verhaal over Douwe's vroegere baan als inseminator.

Wij wensen de familieleden sterkte met het verwerken van het verlies van hun geliefde.

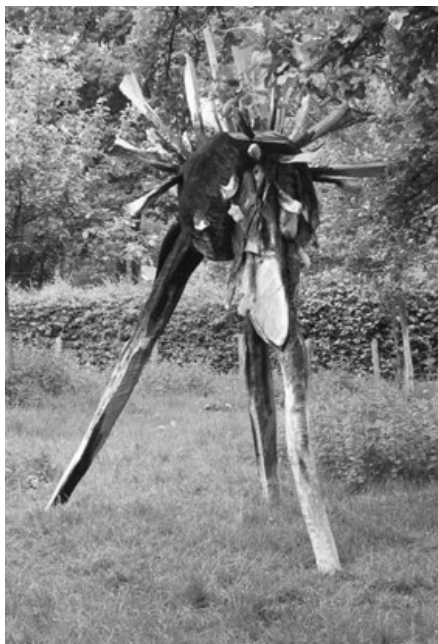

Theo Halsema

Op 13 mei 2009 is te Delfzijl overleden **Theodardus Jacobus Aloysius Halsema** (1.11.14, nr.9, kind 1/99). Theo was geboren te Wehe op 21 juni 1921. Hij was vroeger met zijn twee broers Johannes en Jacob Halsema boer. Hij is begraven op de R.K. begraafplaats te Kloosterburen. De Gebroeders Halsema waren en zijn nog steeds actieve donateurs en nagenoeg altijd aanwezig op bijeenkomsten van de familiestichting.

Op 9 september is te Utrecht overleden **Ali van Kempen-Galama**, (1.12.23/91) weduwe van Ad van Kempen. Zij was op 18 januari 1921 geboren in Wonseradeel. Ali is bij haar man begraven op 15 september in Bunnik.

Op donderdag 3 september 2009 is op 57 jarige leeftijd **Menno Galama** (1.14.71/94) overleden. Hij is 9 september begraven.

Kunstwerk van Hugo Galama

Minne Galama (1.14.122/132) en Els Welsink hebben hun droomhuis de "Zinken Waaier" naar eigen wensen laten bouwen in Oosterwolde. In de LC bijlage Wonen van zaterdag 18 april 2009 is een uitgebreide reportage hierover geschreven, gelardeerd met vele foto's van hun woning. Het is een bijzondere woning geworden, uniek en één met de natuurlijke omgeving.

Een gedicht over Galamadammen, opgetekend in de Blokhuispoort, voormalig huis van bewaring in Leeuwarden.

GALAMADAMMEN

Een doos, een stift, wat ogenzwart
daarna minutenlang de haren kammen
wachten tot de nagellak is uitgehard
zo zijn de ware **Gala madammen**

Eerste 'zendergrutto' in één ruk terug naar West-Afrika

Op bijgaande foto laat **Ysbrand Galama** (1.14.133, nr 3/141) op 20 juni 2009 grutto Heidskip los, nadat deze een zendertje ingeplant heeft gekregen zodat wetenschappers als hij de trek naar Afrika kunnen bestuderen. Een paar dagen later was de grutto al in Afrika gepeild. Een echte topsporter dus net als Ysbrand die als fierljepper zijn sporen heeft verdiend.

Vlieland zwaait 'energieke' Galama uit

Baukje Galama
Burgermeester in Stadskanaal

VLIELAND - Onder grote belangstelling is gistermiddag 14 augustus 2009 op Vlieland afscheid genomen van burgemeester **Baukje Galama** (1.13.80, nr. 4/150). Vele eilanders liepen binnen bij hotel Zeezicht aan de Havenweg en van de wal kwamen vijftig gasten om haar uit te zwaaien. Uit de lovende toespraken bleek wel dat Vlieland in Galama "een energieke en daad-krachtige burgemeester" verliest. Als opvolgster van Rob van der Mark in 2005 maakte zij onder andere de financiering van €10 miljoen rond voor de nieuwe jachthaven. Ook had zij mede de hand in een convenant met Binnenlandse Zaken dat de bestuurlijke zelfstandigheid waarborgt van de Waddeneilanden. Galama wordt per 1 september burgemeester van Stadskanaal. Vlieland krijgt nu eerst Ella Schadd, die bij Boarnsterhim opstapte, als waarnemend burgemeester.

Foto Anke Bruin bron: Leeuwarder Courant 15/08/09

Als burgermeester heeft Baukje te maken gehad met wadden problematiek, de passantenhaven, beheer- en ontwikkelingsplan en dat alles in een zeer landelijk gebied, dat haar als boerendochter zeer heeft aangesproken. Zij is verschillende keren in het nieuws geweest met discussies over erfpacht op de eilanden en afgelopen zomer over de vossen op het eiland die er eigenlijk niet hoorden te zijn. (EG).

Eelco Galama voor de klas in Nanjing, China

Afgelopen jaar in maart en oktober heeft **Eelco Galama** (1.14.87/107) een aantal weken les gegeven aan het Jinling Institute of Technology (JIT) in Nanjing. Hij doceerde daar lessen bedrijfs-economie en Economische geschiedenis van Europa. Dit gebeurt in het kader van een samenwerkingsproject tussen zijn werkgever Stenden Hogeschool in Leeuwarden en JIT.

In de geschiedenislessen vertelt hij enthousiast over de jarenlange handelsrelaties tussen Europa en de rest van de wereld. Iets waarover hij ook al eens eerder in deze krant schreef: de koning van Wartena, die ook al veel internationale handel dreef met o.a. landen langs de Baltische zee.

Geschiedenis van de Galema's en Galama's

door Joseph Galema

Deel 1 bevatte drie hoofdstukken met als begin een kort verhaal over de laatste jaren van Ysbrand Klazes en Ytje Jans Siemensma. Daarna twee hoofdstukken over een kleinzoon van Ysbrand Klazes, over Ysbrand Jans, gehuwd met Betsie Frans Kramer in Friesland en over hun kinderen in Brabant.

Deel II gaat over de dochters van Ysbrand Klazes en Ytje Jans. Een eerste hoofdstuk ging over hun derde dochter Sietske, gehuwd met Idse Verwer en hun kinderen, een tweede over hun tweede dochter Trijntje, gehuwd met Sible Yebs Ypma en hun kinderen

Deel II De Dochters van Ysbrand Klazes en Ytje Jans Siemensma

Hoofdstuk 6 Froukje Galema en haar man en kinderen

Froukje is de oudste van de kinderen van Ysbrand Klazes Galema en Ytje Siemensma.

Froukje werd geboren 18 april 1813 te Tjerkwerd op het Westerhuis. Een foto van haar is niet beschikbaar maar wel is haar kerkboek bewaard gebleven, zoals dat ook van haar zus Sytske werd bewaard. Op een van de eerste pagina's in haar kerkboek staat, in schoonschrift geschreven, de aankondiging van haar geboorte en doop in de Roomsche Kerk te Blau(w)huis.

Als haar kerkboek niet zorgvuldig was bewaard, zou mijn nieuwsgierigheid nooit zijn gewekt. Nu wilde ik weten over welke kerk het ging. De huidige St. Vituskerk dateert van 1869. Daar kon het dus niet zijn. Ik heb altijd gedacht dat er tot die tijd slechts schuilkerkjes waren. In de 17^e eeuw werd door de adellijke familie Hoytema op Hoytemastate aan de Hemdijk te Tjerkwerd een kapel ingericht, die tot het einde van 18^e eeuw is blijven bestaan. En na de drooglegging van het Sensmeer was er in het Blauwhuis, dat als polderhuis dienst deed ook een kamer voor een priester beschikbaar. Dit waren geen kerken. Mijn verdere zoektocht heeft tot zeer interessante ontdekkingen geleid. In welke kerk is Froukje nu gedoopt? Haar leven als katholiek begon met de doop. Mijn eerste vondst, die mij zo maar toegeworpen werd door Evert Galama uit Bunnik betrof een foto van het zo vaak genoemde Blauwhuis annex wat nu de herberg De Freonskip is, blauw vanwege de blauwe pannen op het dak.

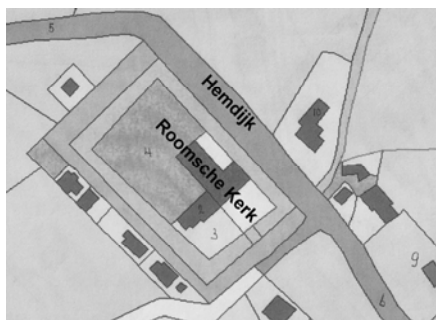
Vervolgens vond ik op de kadasterkaart uit 1832 een locatie, omgeven door een gracht met in het midden een Roomsche Kerk. Later zou op deze plek het Taetskehuis gebouwd worden. De gracht was aangesloten op een zeilroede. Alles was gelegen zuidelijk van de Hemdijk. Rechts van de rechterbovenhoek was reeds het pand gelegen, waar de Freonskip later werd gevestigd.

Lezend in de 'Geschiedenis van de parochie Sensmeer' van H. Oldenhof en M.J. Ydema vond ik tot mijn verbazing een tekening van de gehele situatie zoals deze was in 1850. Hieruit bleek dat er op de genoemde plaats in 1784 een kerk gebouwd werd tegen de achterkant van het Blauwhuis, dat nu de pastorie was geworden.

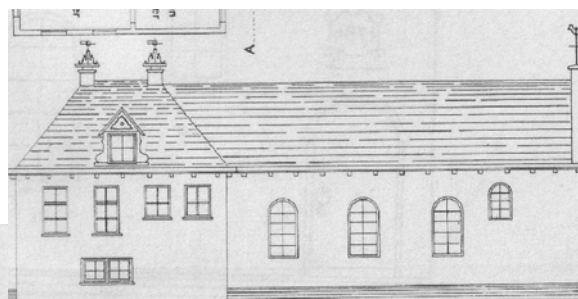
Hiernaast de pastorie beter getekend dan op de andere foto. De patroon van de parochie was reeds St. Vitus.

Het Blauwhuis, polderhuis van het Sensmeer, daarna schuilkerk, daarna pastorie

1832 Roomsche Kerk, omgeven door een gracht

Jan Yebs Ypma, echtgenoot van Froukje Galema

Froukje trouwde 22 jaar oud op 16 mei 1835 met Jan Yebs Ypma. Jan Yebs werd geboren als zoon van Yeb Jans, genaamd Greate Yeb, en Antje Sibles van de Werf, op 18 oktober te Witmarsum op Jongemastate.

Jan was een bijzonder man. Jan en zijn jongere broer Sible waren de twee zonen van Greäte of Grüte Yeb en Antje op Jongemastate (foto vlg.blz). Moeder Antje overleed reeds in 1823 toen Jan en Sible 13 en 10 jaar oud waren. In 1827 hertrouwde vader Yeb met Tietje Martens de Vreeze. Uit dit huwelijk werden nog 5 kinderen geboren, van wie twee al zeer vroeg overleden, na 2 jaar en 3 maanden. De drie volgende waren: Antje, geboren 1828, Gerrit 1832, Agatha 1840. Deze kinderen waren nog jong, toen hun twee broers 'van halve bedde' trouwden. Gerrit zou later op de ouderlijke boerderij Jongemastate komen. Wij zullen hem nog tegen komen.

Jan en Froukje kwamen te wonen op Monnemastate te Arum, waarschijnlijk ook een boerderij van Jans vader. De boerderijen Jongemastate en Monnemastate zijn Ypmaboerderijen, grenzend aan elkaar maar gescheiden door de Harlingervaart en waren daarom toen niet zo gemakkelijk voor elkaar bereikbaar. Ze zijn beide gelegen in de buurtschap de Grauwe Kat. In de wijdere omgeving zijn nog meerdere boerderijen waar Ypma's wonen of woonden, nakomelingen van Lytse Yeb, een neef van Greate.Yeb. Enkelen van hen zijn ook weer verwant met een Galema.

Jan en Froukje kregen 9 kinderen

Zij werden allen geboren op Monnemastate in Arum. Ik noem ze nu eerst allemaal, voordat ik over de vijf die volwassen werden en trouwden ieder afzonderlijk vertel, wat ik over hen weet.

Grutte Yeb
Vader van Jan

Moeder Antje
van der Werf

1. **Yeb**, geboren in 1836 en gehuwd met Siebrichje Overmeer, geboren in 1841 te Makkum
2. **Ytje**, geboren in 1837 en gehuwd met Otto Tjebbes Hettinga, geboren in 1837 te Bolsward
3. **Ysbrand**, geboren in 1839, jong overleden in 1844
4. **Hille** geboren in 1840 en gehuwd met Reinske Tjebbes Hettinga, geb.in 1840 te Bolsward, zus van zo juist genoemde Otto (7 van de kinderen van Tjebbe waren getrouwd met een Ypma of een Galema)
5. **Obe**, geboren in 1842, na zes weken overleden 15 december 1842
6. **Antje**, geboren in 1843 en gehuwd met Herman Gerbens Schoonhoff, geboren in 1843 te Bolsward
7. **Ysbrand**, geboren in 1845, nog geen jaar oud overleden oktober 1846
8. **Tietje**, geboren in 1848 en gehuwd met Dominicus Hendriks van der Werf, geboren 1844 Bolsward
9. **Ysbranda**, geboren in 1850, 14 jaar oud overleden in 1864

Monnemastate waar Jan en Froukje kwamen te wonen na hun huwelijk en waar al hun kinderen geboren werden. Inzet: de boerderij over het water heen genomen, vanuit Jongemastate, waar Jan geboren was.

Jongemastate

Voor een goed begrip is het nodig om op te merken dat **Moeder Froukje** al op 36-jarige leeftijd overleed op 25 maart 1850. De oudste was nog juist geen 14 jaar en de jongste net 2 mnd. **Vader Jan hertrouwde** op 29 mei 1851 40 jaar oud met de 22-jarige **Klaaske Brandsma**, geboren te Ugoclooster bij Bolsward als dochter uit het 1e huwelijk van Hendrik Mebius Brandsma en Trijntje Obes Popma. Klaaske schonk Jan twee kinderen: Froukje in 1852 en Trijntje in 1853, die na enkele dagen overleed daags na haar moeder Klaaske. Haar zus Froukje zou later trouwen met Johannes Gerardus Visser, arts te Lemmer (zie op een van de laatste Blz.).

Vader Jan hertrouwde opnieuw op 47 jarige leeftijd met de 24-jarige **Dieuwke Taekes Stallinga**. Zij schonk Jan ook twee kinderen: Sible Jans in 1861, chirurgijn en tabaksfabrikant, die op 27 jarige leeftijd in Bolsward overleed, en Theodorus in 1865, die op 10-jarige leeftijd overleed. (zie ook verder-op)

Alle kinderen werden in Arum geboren. Het is een grote vraag of dat op Monnemastate was, omdat zoon Hille, zoals we zullen zien, volgens behoorlijk betrouwbare gegevens in 1862 trouwde en op Monnemastate kwam te wonen.

Siebrigje Overmeer

Yeb Jans Ypma

De kinderen van Jan en Froukje:

1. Yeb Jans Ypma

Yeb werd geboren in 1836, huwde in 1861 op 25-jarige leeftijd met de 20-jarige **Sijbrichje Wiebes Overmeer**, geboren in 1841 te Makkum, dochter van Wiebe Thomas, houthandelaar en Maria Sabina Terwisscha van Scheltinga. **Sijbrichje** overleed in 1899 in Arum en **Yeb** in 1910 te Bolsward

Yeb en Siebrigje betrokken een boerderij in Almenum, boven Harlingen, met vooral landbouw. Zij kregen 12 kinderen, van wie de twee jongste geboren werden in Arum: **Theodorus** in 1882, die aldaar in 1883 overleed; hij was een van de twee kinderen van de 12 die vroeg overleed, hetgeen nog heel bijzonder mag worden genoemd. Ook **Anna Maria** werd in Arum geboren in 1886. Moeder **Sijbrichje** overleed 3 jaar later 1899 ook in Arum. In 1900 werd er boeren-boelgoed gehouden en verhuisde Vader **Yeb** naar Bolsward waar hij in 1910 overleed. Waarom **Yeb** en **Siebrigje** naar Arum verhuisden, en waarheen precies weet ik niet. 1899 in Arum en

De twaalf kinderen van Yeb Jans Ypma en Sijbrichje Overmeer te Almenum

De eerste tien werden in Almenum geboren. Drie kinderen overleden jong: **Jan**, de eerstgeborene werd niet ouder dan 4 jaar en 8 mnd; het 4e kindje werd levenloos geboren en het 11e kindje **Theodorus** werd niet ouder dan 1 jaar en 3 mnd. 3 Jongens en 6 meisjes trouwden.

1. **Maria Yebs**, geb. in 1864 en ov. in 1933 te Heerenveen, trouwde in 1889 met **Jan Everts van der Werf**, geb. in 1865 te Bolsward en ov. in 1936 te Heerenveen. **Jan** was grutter; zij kregen 9 kinderen, van wie 7 zijn getrouwd.
2. **Wijbe**, geb. in 1866 en ov. in 1910 te Haarlem, trouwde 1901 met **Maria W.A. Beynes**, geb. in 1878 te Haarlem, ov. In 1952 te Hees-Nijmegen. **Wijbe** was doctor **Maria** hertrouwde met **Henri van de Ven**, industrieel te Bostel. **Wijbe** en **Maria** kregen twee dochters, die trouwden, en in Tilburg en Bergen op Zoom woonden en in Bergen op Z. overleden.
3. **Jan Yebs**, geb. in 1870 en ov. In 1946 te Franeker en begr. te Bolsward, trouwde in 1897 met **Agatha Margaretha Hettinga** geb. 1871 te Nijland en ov. te Bolsward in 1937, dochter van **Jaring Klaas Hettinga** en **Jantje Jans Galema**. Van hun 9 kinderen, van wie 5 meisjes, werden er 8 geboren in Almenum. De jongste **Sible**, die pater **Augustijn** zou worden in Eindhoven, werd in 1917 geboren te Halfweg Tjerkwerd. **Jan** huurde namelijk van 1911 tot 1921 van zijn kinderloze tante **Ytje** de boerderij in Halfweg Tjerkwerd, die afkomstig was uit de nalatenschap van **Ysbrand Klazes**. **Jan** was in 1917 executeur. We komen in meerdere actes tegen waarin hij optreedt als gemachtigde van broers en zussen. De meeste kinderen van **Jan** en **Agatha** werden oud tot zeer oud. Zij verlieten Friesland om naar Groesbeek, Voorburg, Nieuwegein, Dordrecht, Utrecht 's-Gravenhage, Deurne, Woerden en Eindhoven te gaan. Vijf van de negen kinderen trouwden.
4. **Sible**, geb. in 1872 en ov. In 1946 te Didam, trouwde met **Henriette M. Scheltinga**, geb. in 1880 te Steenwijk en ov. in 1965 te Didam.
5. **Veronica**, geb. 1874 en ov. 1969 te Bennekom, trouwde 1898 met **Age F. Oosterbaan**, geb. 1872 te Bolsward en ov. 1946 te Rijswijk. Hij was koopman te Rijswijk.
6. **Clara**, geb. in 1876 en ov. in 1956 te Workum, trouwde in 1905 met **Willem Hayes van der Werf**, geb. in 1863 te Workum en ov. 1940 aldaar. Hij was koopman te Workum.
7. **Geertruida**, geb. in 1878 en ov. 1941 te Sneek, trouwde in 1910 met **Johannes Schmidt**, geb. in 1869 te Noordhorn en ov. in 1943 te Sneek; hij was hoofd der school in Sneek.
8. **Ida**, geb. in 1880 te Arum en ov. in 1945 te Heerlen, trouwde in 1906 met **Jacobus F. Oosterbaan**, geb. in 1879 te Bolsward en ov. in 1918 aldaar. Hij was koopman te Bolsward.
9. **Anna M.**, geb. in 1866 te Arum en overleden in 1973 te Den Haag, trouwde in 1918 met weduwnaar **Jacobus M. Lavoo**, geb. in 1882 te Arnhem en ov. 1952 aldaar.

Maria Yebs Ypma

Jan Yebs Ypma

De boerderij van **Tjebbe Klazes Hettinga** en **Trijntje Sybrens de Boer** was goed zichtbaar gelegen op een terp in Bolsward. Hier kwamen **Ytje** (2^e kind van **Froukje**) en **Otto Tjebbes Hettinga** te wonen.

Deze boerderij lag Oostelijk van Bolsward aan de stadgracht. Westelijk lag de boerderij van **Ysbrand Klazes Galema** eveneens aan de stadgracht: **It Heechhout**. **Galema** en **Hettinga** waren beiden rijk. Ca 1838 ziet men de landerijen van **Galema** links, van **Hettinga** rechts

Teake Popma & Margaretha Westendorp

Clasien Hettinga

2. Ytje Jans Ypma

Ytje Jans Ypma werd geboren in 1837, trouwde in 1859 op 21 jarige leeftijd met **Otto Tjebbes** en Hiske Tolsma de boerderij, die hun vader Tjebbe Hettinga verworven had door zijn vrouw Trijntje, enige dochter van Sybren de Boer en Fokje Ottes Galema. Acronius verhuisde in 1864 naar Dongjum, Otto en Ytje bleven op de boerderij totdat Otto in 1900 overleed. Ytje verhuisde naar een huis met erf en grond aan de Nieuwmarkt te Bolsward waar zij in 1916 overleed. Otto en Ytje bleven kinderloos.

Na hen kwam Taeke Popma op de boerderij. Na Otto Hettinga en Ytje Jans Ypma kwam ca. 1900 Taeke Popma op de boerderij. Taeke was getrouwd geweest met Margaretha Sibles Westendorp; zij hadden drie kinderen. Margaretha was een oomzegster van Otto. Margaretha overleed in 1890. Taeke hertrouwt dan in 1893 met Clasien Hettinga, wier vader Jarig weer een neef was van Otto en wier moeder Jan-tje Galema, een kleindochter van Ysbrand Klazes. Door de verwantschap met Otto Hettinga kwamen Taeke en Clasien op zijn boerderij. Zij kregen negen kinderen: acht jongens en één meisje. Moeder Clasien overleed al in 1919. Het ene meisje en vijf jongens moeten toen nog thuis zijn geweest. Goede raad was zeer duur.

Niemand stond te wachten, totdat Ytje Galema, met vijftien jaar al wees en vanaf dat moment overal helpend, de reddende engel werd. Tot haar 35 jaar had zij overal bij familie geholpen, hetgeen hen een dienstbode scheelde, nu nam zij de zware taak van huishoudster op zich voor Taeke en zijn gezin. Van verschillende kanten was zij gewaarschuwd maar zij durfde het aan.

Zij hield het uit tussen de grote jongens, die soms met hun fietsen vanuit het achterhuis de gang in fietsten om na een rondje rond de tafel in de kamer weer door de gang naar buiten te verdwijnen. Ytje, achterkleindochter van Ysbrand Klazes, en nichtje van Clasien, is een legende geworden in de familie. Zij was mijn tante. Ik heb nog gelogeerd bij haar en Taeke in 1941 aan het Lage Bolwerk toen ik voor het behalen van een beurs van het Albada Jelgersmaleen meedeelde aan een vergelijkende examen in de Doelen te Bolsward. Ik heb het niet kunnen laten dit verhaal van Taeke Popma te vertellen. Het is allemaal familie.

De boerderij was in het bezit gebleven van weduwe Ytje Hettinga – Ypma. Toen Ytje in 1916 overleed op 79 jarige leeftijd en de nalatenschap werd verdeeld, werd de boerenhuizinge met enkele percelen toegewezen aan Taeke Popma voor f 32.925,20.

Nalatenschap van Otto Hettinga en Ytje Jans Ypma

Te verdelen viel:

1. de kapitale boerderij aan de stadsgracht te Bolsward uit de familie Hettinga.
2. een boerderij op Halfweg Tjerkwerd, genoemd als Half Tjerkwerd I uit de familie Galema
3. het huis aan de Nieuwmarkt te Bolsward dat Otto en Ytje samen hadden verworven.

1 + 2 werden verkocht in 1917 en verdeeld onder verwanten van Otto: broer Acronius, 6 kleinkinderen van zijn broer Klaas en 3 kleinkinderen van zus Margaretha enerzijds en anderzijds aan verwanten van Ytje: zus Tietje, 10 kinderen van broer Yeb en 5 kinderen van zus Antje en 2 kinderen van broer Hille.

De boerenhuizinge aan de stadsgracht met 7 percelen werd verkocht aan Taeke Popma, wonende aldaar, voor f 32.925,20. De overige percelen werden verkocht aan zes kopers voor f 65.507,00. Halfweg Tjerkwerd I werd verkocht aan Haye Michiels Galama, landbouwer te Tjerkwerd, voor f 66.840,20. In 1922 werd de boerderij weer voor f 73,000 verkocht aan zijn zoon Ysbrand, die in 1932 de boerderij voor slechts f 36,000 verkoopt aan zijn broer Michiel. Hier zien we een van de gevolgen van de grote crisis van de dertiger jaren. Deze leidde er toe dat Ysbrand Friesland moest verlaten en naar Utrecht verhuisde tot grote teleurstelling van zijn kinderen, van wie enkelen graag boer hadden willen worden. Drie van hen Haye, Evert en Hugo (nu boven tot ruim boven de negentig) kwamen na de oorlog in de toen nog vrij lege lucht terecht. Haye de oudste bij de marine, waar hij zijn vliegbevret haalde, de volgende broer Evert werd purser bij de KLM en vervolgens chef purser voor Azie en Australië en daarna nog chef dienstuitvoering voor alle lijnen. (Zie ook het recente interview met Evert elders in deze familiekrant) De derde broer Hugo werd ook purser bij de KLM, zijn dochter Jetske werd copiloot bij Air France en volgt nu de opleiding tot gezagvoerder. Genoemde Michiel, die de boerderij Halfweg Tjerkwerd I in 1932 slechts voor f 36.000 kocht, verkoopt haar in 1937 voor f 40.000 aan Johannes Hettinga, ongehuwd, wiens nichtje Minke in 1937 trouwt met Haye, zoon van Michiel Galama. Haye en Minke konden toen op Half Tjerkwerd komen, waar vanaf 1981 nu hun zoon Klaas woont met zijn vrouw Linda en twee kinderen.

Passief van de nalatenschap bedroeg niet minder dan f 62.000, waarvan f 55,000 aan hypotheccair geleend geld, o.a. f 30.000 aan zwager Hermanus Witte te Harlingen, 2^e echtgenoot van zus Tietje, Ytjes zus. Het huis aan de Nieuwmarkt werd gelegateerd aan de jongste dochter van zus Antje: Anna Maria Schoonhoff.

Hille Jans Ypma Reinske Tjebbes Hettinga

Jan en Reinske met drie van hun kinderen voor de brik in Monnemastate

De historicus Ysbrand Ypma

Antje Jans Ypma Herman Gerben Schoonhoff

3. Hille Jans Ypma

Hille werd geboren in 1840, trouwde in 1862 op 21 jarige leeftijd met de 21-jarige **Reinske Tjebbes Hettinga**, geboren in 1840 te Bolsward. Zij was een zus van Otto Hettinga, die zoals we juist zagen met Hille's zus Ytje was getrouwd.

Drie kinderen van Hille en Reinske

1. **Trijntje Hilles Ypma** werd geboren te Arum in 1863 en overleed te Bolsward in 1933; trouwt in 1884 te Bolsward met **Anton Christiaan Dominicus Stockmann**, manufacturier. Hun dochter Regina zal trouwen met Willem Hendriks, tot 1981 apotheker te Bolsward. Een van hun dochters, Trijntje heeft altijd haar vader in de apotheek geholpen en woont nu op It Heechhout te Bolsward. Trijntje en Anton overleden resp. in 1933 en 1924
2. **Jan Hilles Ypma** werd geboren te Arum in 1864 en overleed te Huizum in 1943; hij trouwt in 1890 met **Sijtske van de Werf**, dochter van Haye Douwes v.d.Werf en Sjutje Ysbrands Galema, die woonden op Westerhuis te Tjerkwerd, waar Ysbrand Klazes werd geboren. Sjutje, de moeder van Sijske, was een jongere zus van Jan Hilles grootmoeder Froukje. Jan was vooruitstrevend, wordt verteld. Hij was het eens volledig oneens met de preek van pater Wouters en ging toen demonstratief de kerk uit. Om tegenovergestelde reden kwam het voor dat een volwassen man huilend de kerk uitliep. Wie zich de donderpreken herinnert, die in het verleden door missiepaters konden worden gehouden, kan een en ander begrijpen. Jan en Sijske overleden resp. in 1943 en 1946.

Jan en Sytske hadden 5 kinderen.

* **Hille** trouwde met Beatrix Lap; zij werden resp. 89 resp. 97 jaar.

* **Haye** vertrok in 1913 naar Amerika.

* **Reinske** was lerares, werd 92 jaar.

* **Tjebbe** bleef ook ongehuwd, werd 76 jaar.

* **Ysbrand**, sociograaf-historicus, trouwde met Jantje Wijnia. Zij woonden de laatste jaren in Leeuwarden, waar zij 94 resp. 80 jaar werden. Ysbrand vertelde het verhaal over Ysbrand Klazes, hoe deze met de timmerman afrekende wanneer er weer een boerderij was gebouwd of vernieuwd. Tegenover elkaar aan tafel, telde Ysbrand de benodigde goudguldens af, totdat de timmerman zei: "Nou is het wel genoeg."

3. **Tjebbe Hilles** werd geboren te Arum in 1865 en overleed in 1893 te U.S.A. Orange City. Hij trouwt met Janke Ockinga, geboren in 1864 en overleden in 1931

Moeder Reinske overleed 27 jaar oud in 1868. Hille hertrouwt dan in 1870 met Jitske Siebrends Hiemstra, geboren in 1846 te Idzega en overleden in 1921 te Rotterdam. Er werden drie kinderen geboren uit dit huwelijk:

1. **Sybrandus Ypma** werd geboren in 1871. Hij woonde in de U.S.A. en daarna in 1933 in China. Hij was zeekapitein.
2. **Gerrit Ypma** werd geboren in 1872; hij trouwt in 1901 met Geertruida Ramaker, geboren in 1861 te Zwollerkerspel. Gerrit was handelsreiziger. Zij overlijden te Utrecht, resp. 84 en 77 jaar oud.
3. **Alida Ypma** werd geboren in 1874 en overlijdt 5 mnd oud

Vader Hille overlijdt in 1879 te Arum, 38 jaar oud

4. Antje Jans Ypma

Antje Jans Ypma werd geboren in 1843, trouwde in 1865 met **Herman Gerbens Schoonhoff**, geboren in 1843 in Bolsward, zoon van Gerben Hermanus houthandelaar en Trijntje Pieter Bruinsma. Herman was ook zelf houthandelaar. Hij was een neef van Herman Gerardus Schoonhoff, die was getrouwd met Antjes nicht Ytje Sibles Ypma

**Geboortehuis Herman Schoonhoff
Koemarkt (Nieuwmarkt) Bolsward**

Herman Gerben Schoonhoff werd in het Gedenkboek "Hoe wij groeiden", uitgegeven b.g.v. van het 50 jarig bestaan van den Frieschen Bond in 1932 op waardige wijze gekarakteriseerd. Het artikel werd echter geschreven door J.B.H Westerman pr.; "De klassieke, Griekse kop van Schoonhoff spreekt van rust, van geestelijk evenwicht, van mildheid, van eenvoud, van goedheid..... Op de voorgrond trad hij niet maar werkte bewust in de schaduw. In de Bolswarder verenigingen (St.Martinuskerk- en armbestuur, Kiesvereniging) vervulde hij doorgaans de huishoudelijke Martharol van penningmeester, secuur en accuraat als zijn aard was". Vervolgens wordt hij een steunpunt genoemd van de jonge katholieke Werkliedenvereniging en medeoprichter van "Ons Noorden", het eerste katholieke weekblad, dat later een regionaal dagblad zou worden. Ysbrand Klazes Galema jr. medeoprichter van "Ons Noorden" was een zoon van zijn schoonmoeder Frouke's broer Klaas. Tenslotte: "Schoonhoff was het type van den Fries (grootvader geboren in Ibbenbüren (D)!): het warme, gloeiende hart gepakt in een dikke laag ijs. Maar in stille mensen, voor wie spreken zilver, zwijgen goud en arbeidzaamheid om God en de naasten platina is, zoo'n Christusvolger hervinden wij iets van den glans in Jezus' oogen.

**"De grutterswaren" Kruidenier
Winkeltje van Schoonhoff
aan de Koemarkt**

Herman Gerben Schoonhoff werd geboren aan de Koemarkt (Nieuwmarkt) te Bolsward; links had de familie een klein grutters-winkeltje en rechts waren de houtstekken voor de opslag van hout. Later verhuisde Herman en Antje naar de Franekerstraat met een houtstek en aan de overkant een houtzaagmolen.

In 1899 werd het oude woonhuis bij het huwelijk van zoon Jan vernieuwd en nu een fraai huis met trapgeveltjes. In de plaats van de houtstekken bouwden zonen van Bauke van der Meer op nr 31 in 1912 een grossierderij in boter en kaas: "De Firma F.B. van der Meer". Nu woont hier nog Herman van der Meer.

Herman Schoonhoff en Antje Ypma verhuisden van de Koemarkt naar de Franekerstraat, woning met rechts weer een houtstek. Vermoedelijk had Herman een en ander overgenomen van Hiddema. Deze had aan de vaart links een houtzaagmolen, afgebroken in 1907. Op de achtergrond, rechts is de houtzaagmolen van Schoonhoff te zien, afgebroken in 1921. Daarna werd er een fouragebedrijf gevestigd, dat kort na 1927 werd overgenomen door Firma van der Meer. Vader Bauke verhuisde met dochter Beth naar de woning van de vroegere eigenaar van de fouragefabriek (eerder van Schoonhoff). Deze reconstructie behoeft nog nadere bevestiging. Er werd een graanmolen en een handel in veevoeder en kunstmest aan de zaak toegevoegd: Stoommeelfabriek "De Hoop".

Houtzaagmolens

Franekerstraat met houtstek

**Trapgeveltjeshuis en rechts
Firma F.B. van der Meer**

Ca 1926 Bauke Sjoerds v.d, Meer met dochters Beth en Anna in de Franekerstraat 20 na overname van fouragebedrijf.

Nieuwmarkt 2, hoek Grote Dijklaak ca 1960 kleinzoon van Herman en Antje: Herman Gerben Schoonhoff, pake van mijn informant Huib Gerben Schoonhoff uit Oosterhout

Zeven kinderen van Herman Schoonhoff en Antje Ypma

1. **Gerben Schoonhoff** werd geboren te Bolsward in 1866 en overleed aldaar in 1940; hij was zoals zijn vader houthandelaar te Bolsward. Hij trouwde in 1893 in Bolsward met Johanna Henrica Bruinsma, geboren te Nes Ameland in 1871, dochter van Nicolaas Laurentius Bruinsma en Johanna van Eyndhoven, en overleden te Bolsward in 1929
2. **Veronica Ytje Maria Schoonhoff** werd geboren te Bllsward in 1867 en overleed 10 jaar oud te Bolsward in 1877
3. **Jan Schoonhoff** werd geboren te Bolsward in 1870 en overleed te Haarlem in 1930. Hij trouwde met Henriette Cornelia Prins; ze hadden drie kinderen: Herman Gerben, geboren te Bolsward in 1900 en grootvader van mijn informant Huib Schoonhoff te Oosterhout; Alida, geboren te Bolsward in 1902; Gerben geboren te Bolsward in 1904 en overleden te Giro Sonta (Indonesië) 84 jaar oud.
4. **Cattharina Theresia Schoonhoff** werd geboren te Bolsward in 1872 en overleed 5 jaar oud te Bolsward
5. **Yeb Herman Schoonhoff** werd geboren te Bolsward 1874 en overleed te Driebergen 1960; hij was huisarts in Castricum en getrouwd in 1906 met Petronella Sabina Johanna Bruinsma, geb.te Bolsward 1878 en overleden te Driebergen 1954; zij was een zus van de echtgenote van Gerben.
6. **Ida Schoonhoff** werd geboren te Bolsward 1875 en overleed te Sneek 1949; zij was getrouwd met Frans Hermann Lampe geboren te Sneek 1875 en overleden te Sneek 1940. Frans was medefirmant van zijn vader Henri Lampe te Sneek zij hadden 3 jongens en een meisje
7. **Anna Maria Schoonhoff** werd geboren in Bolsward 1877 en overleed te Harlingen jaar 1961 Zij ontving in 1917 een legaat van haar tante Ytje; tante's huis aan de Nieuwmarkt te Bolsward. De bepalingen bij het legaat zijn mij niet duidelijk.

Herman Gerben Schoonhoff, de vader van de kinderen, was als ik het goed heb begrepen, zelf enig kind. De familie is in Nederland niet groot. Herman Gerben had nog een neef en een nicht die getrouwd waren. Zijn nicht Maria Josepha Schoonhoff had geen kinderen. Zij benoemde als haar enige erfgenamen de kinderen van haar broer Herman Gerard Schoonhoff die getrouwd was met Ytje Sibbles Ypma, een nicht van Herman Gerbens vrouw Antje Jans Ypma. Dat was alles.

De jongste dochter van Herman en Antje erfde in 1916 van Antjes oudste zus Ytje, weduwe van Otto Hettinga zonder kinderen, het huis aan de Nieuwmarkt nr.2 te Bolsward, waarnaar zij als weduwe verhuisde na het overlijden in 1900 van Otto. Het zou wel eens het huis kunnen zijn waar Jan Yebs Ypma weduwe van Froukje Galema en laatstelijk gehuwd met Dieuwke Stallinga, met haar heeft gewoond. Jan Yebs overleed in 1878, Dieuwke in 1892.

V.l.n.r.: Vroon Visser-Ypma, Johnna Bruinsma, Gerben H. Schoonhoff, Henriette Prins, Jan H. Schoonhoff

Yeb Jans Ypma, Frans Bruinsma, Ytje Jans Ypma, Herman Witte, Tietje Jans Ypma

Antje Jans Ypma
Herman Gerben Schoonhoff

Bruidspaar
Nel Bruinsma en Yeb Herman Schoonhoff
Anna Bruinsma en Anna M. Schoonhoff

Moeder Bruinsma Eust. Bruinsma Vader Bruinsma

Dominicus Hendrikus
van der Werf, echtgenoot
van Tietje Jans Ypma

5. Tietje Jans Ypma

Tietje werd geboren in 1848, trouwde in 1868 in Bolsward met **Dominicus Hendrikus van der Werf**, geboren in Bolsward 1844, zoon van Hendrik Hayes van der Werf en Aafke Siebrens Oostra. Dominicus is veehouder in Bolsward en overlijdt reeds aldaar in 1874, 29 jaar oud. Dominicus en Tietje waren getrouwd onder huwelijksvoorwaarden, gemeenschap van winst en verlies. Tietje genoot een erfenis van f 6.497,06 van haar moeder Froukje en van haar zuster van halve bedde Trijntje Jans Ypma en uit de nalatenschap van haar zus Ysbranda.

Tietje hertrouwt in Bolsward in 1878 met **Herman Witte**, zoon van Johannes Hermanus Witte en Hiske Sjieuwkes Homminga. Herman, manufacturier, firma H.Witte Jzn werd geboren in Harlingen in 1844 en overleed aldaar in 1918, 73 jaar. Tietje overleed te Harlingen en werd 80 jaar.

Kinderen van Tietje Jans Ypma en Dominicus van der Werf

1. **Veronica van der Werf** geboren te Bolsward 1870 en overleden te Franeker 1945, trouwt in 1901 te Harlingen met Hendricus Johannes Nieuwenhuis, geboren 1872 te Oldenzaal en overleden in in 1983 te Harlingen.
2. **Agatha van der Werf**, geboren te Bolsward in 1873 en overleed in 1935 te Harlingen.

Kinderen van Tietje Jans Ypma en Herman Witte

- 3 **Johannes Herman Witte**, geboren te Harlingen in 1879, Jezuïet, leraar geschiedenis te Nijmegen, aldaar in 1941 overleden in het oude Mariëndal, indertijd bekend als een elitair bejaardenhuis en begraven in Grave op het kerkhof van het klooster van de Jezuïeten. De kinderen van Froukje hadden in 1873 de boerderij van Ysbrand Klazes te **Rijseterp** geërfd. Deze was blijkbaar bij Tietje terecht gekomen Herman Witte liet de boerderij opnieuw opbouwen en zijn zoontje Johannes mocht de eerste steen leggen.

Rijtseterp te Tjerkwerd,
uit de erfenis van Ysbrand Klazes

Johannes Witte
geboren 15 aug 1879
heeft de eerste steen
van dit gebouw
gelegd in 1883

Vroon (Froukje)
Ypma

Johannes Visser

4. **Jan Ypeus Witte**, geboren te Harlingen 1881 en overleden in 1963 te Franeker, stoffeerder en manufacturier, trouwt in 1905 in Leeuwarden met Christina M. Woltring, geboren in 1884 te IJsselstein en overleden in 1967 te Bolsward
5. **Henri Theodoor Witte**, geboren te Harlingen in 1882 en overleden te Nijmegen in 1951, manufacturier, trouwt in 1908 te Franeker met de 23-jarige Helena Margaretha M. Ensink, geboren in 1882 te Franeker en overleden in 1938 te Harlingen; uit dit huwelijk worden 8 kinderen geboren, van wie zoon Herman in 1952 minister van wederopbouw en volkshuisvesting was. Henri hertrouwt in 1939 te 's Gravenhage met Henriette Maria Galema, geboren in 1891 te Bolsward en overleden in 1968 te Haarlem; Henriette was een dochter van Klaas Ysbrands en Katharina Kuhlman.
6. **Dominicus Otto Witte**, geboren te Harlingen in 1883 en aldaar overleden 1884
7. **Hiske Agatha M. Witte**, geboren in 1884 te Harlingen en overleden in 1958 te Nijmegen, trouwt 1917 te Harlingen met Michiel Jacobus Lavoo, geboren in 1878 te Arnhem en overleden in 1940 te Nijmegen. Hij was luitenant-kolonel van de infanterie.
8. **Houkje Theresia M. Witte**, geboren in 1886 te Harlingen en aldaar overleden in 1887

Jan Yebs Ypma, weduwnaar van Froukje Galema, hertrouwt met Klaaske Brandsma

Froukje Galema, - de oudste dochter van Ysbrand Klazes en Ytje Siemensma, gehuwd met Jan Yebs Ypma overleed reeds op 36 jarige leeftijd 25 maart 1850, ruim twee maanden na de geboorte van hun 8^e kind Ysbranda. Hun oudste kind Yeb Jans was amper 14 jaar. Froukje mocht haar kinderen niet zien opgroeien, hun huwelijk niet meemaken, en niet het genoegen van kleinkinderen en achterkleinkinderen genieten, ondanks de zegen die haar bij haar huwelijk tot in het vierde geslacht werd toegewenst. Ik vertel hier hoe het verder haar man Jan Yebs verging. Jan hertrouwde op 29 mei 1851 met Klaaske Brandsma, die hem 2 kinderen schonk: Froukje in 1852 en Trijntje in 1853. Klaaske overleed al bij de geboorte van Trijnte en Trijntje enkele dagen later. We moeten ons voorstellen wat een ontsteltenis onder alle nog jonge kinderen, die nog zo kort gewend waren aan hun tweede moeder, de jongste hadden er nog amper besef van en Froukje helemaal niet. Vader Jan moest hulp hebben. Waarschijnlijk was dat Dieuwke Taedes Stallinga 18 of 19 jaar, die deze hulp bood en zo jong als zij nog was voor de kinderen een moeder werd.

Ik vertel nadat ik over alle kinderen van Jan en Froukje heb verteld nu over hun zusje van halve bedde, over Froukje die als negende onder hen opgroeide en als vijfde onder hen zou trouwen.

Froukje Ypma

Froukje trouwt in 1880 te Bolsward op 28-jarige leeftijd met de 38 jarige **Johannes Gerardus Visser**, zoon van Ferdinandus Visser en Gezina Alida Coté. Johannes is arts te Lemmer. Het kan niet anders of Froukje moet het lievelingzusje zijn

geweest van Antje, die getrouwd was met Herman Gerben Schoonhoff. De foto's die ik van haar kan laten zien komen van de familie Schoonhoff.

Johannes overleed op 6 april 1910 en **Froukje** op 27 mei 1913, beiden in Lemmer. Zij werden begraven in St.Nicolaasga.

Het is niet bekend of zij kinderen hadden.

Froukje rust uit tijdens een fietstocht

Froukje met haar vogeltjes op de hand

Diewwke Taedes Stallinga

Sible Jans Ypma

Jan Yebs Ypma opnieuw weduwnaar hertrouwt met Diewwke Taedes Stallinga

Jan trouwt op 47 jarige leeftijd in 1858 met de 24 jarige **Diewwke Taedes Stallinga**, dochter van Taedes Hiddes Stallinga en Diewwke Abels Lantinga. Diewwke had waarschijnlijk al vijf jaar voor zijn kinderen gezorgd. Jan woonde nog steeds in Arum op Monnemastate. Diewwke schenkt hem nog twee kinderen : Sible Jans in 1861 en Theodoor Jans in 1865. Alle kinderen maken thuis nog de geboorte van Sible mee en drie van hen de geboorte van Theodoor. Theodoor overlijdt 10 jaar oud in 1875 in Arum. 3 Jaar later op 19 december 1878 overlijdt vader Jan te Arum. Kort daarna zal Diewwke verhuizen naar Bolsward, vermoedelijk, zoals gezegd naar Nieuwmarkt 2.

Sible, zoon van Jan Yebs Ypma en Diewwke Stallinga was chirurgijn en tabaksfabrikant en ongehuwd. Hij heeft vermoedelijk bij zijn moeder gewoond. Hij overleed op 30 mei 1889 op 27-jarige leeftijd in Bolsward. Hij liet bij testament alles na aan zijn moeder. Hij was er waarschijnlijk van op de hoogte dat zijn ziekte ernstig was. Diewwke overlijdt na bijna 3 jaar op 2 mei 1892.

Hiermee eindigt mijn bewogen verhaal van Froukje, oudste kind en dochter van Ysbrand Klazes Galema en Ytje Jans Siemensma, getrouwd met Jan Yebs Ypma, zoon van grutte Yeb. Blijft nog over de verdeling van hun nalatenschap.

Diewwke stelt in haar testament Herman Gerben Schoonhoff, getrouwd met een dochter van Jan Ypma en Froukje Galema, Antje Ypma, en Christiaan Dominicus Stockmann, getrouwd met een kleindochter van hen, Trijntje Hilles Ypma, aan als executeurs. Aan hen dient vijftien honderd gulden ter hand worden gesteld. Diewwke gedenkt haar dienstboden met een aantal genoemde artikelen voor haar huishouding en een weekgeld van drie gulden. Vervolgens schenkt en legateert zij aan de kinderen van haar overleden broeder Abel een som van tienduizend gulden en aan de kinderen van haar echtgenoot Jan Yebs Ypma vijftienduizend gulden.

Links het Blauwhuis, eens polderhuis van het Sensermeer. Daarna pastorie, zie begin van het artikel. Rechts wat nu de Freonskip is. Op de plek van het Blauwhuis staat nu het hernieuwde Taetskehuis.

Vervolg: Sjturtje Galema, gehuwd met Haye Douwes van der Werf en haar kinderen .

Galama Deelstra Jansen

ACCOUNTANTSKANTOOR

J.R. Galama AA-accountant / Mediator R. Deelstra J.L.J. Jansen

Jan Galama gaat rentenieren

(Red. EG) In december 2008 heeft **Jan Galama** (1.14.66/93), getrouwd met Minke Zeinstra, afscheid genomen van zijn werk als accountant op het accountantskantoor Jansen Galama Deelstra. Menigeen zal het kantoor langs de snelweg vlakbij het station Grou-Jirnsum vaak gezien hebben met in de zomer de koeien op een drijvend platform in de vijver voor het kantoorgebouw waar Jan zoveel uurtjes heeft doorgebracht. Tijdens een ruim bezochte receptie hebben velen hem geroemd om zijn kwaliteiten, waaronder zijn dochter Catrinca die een mooi verhaal vertelde als Jan als heit, maar vooral ook over zijn carrière van een jonge man uit een groot gezin met toekomstdromen als boer, maar uiteindelijk accountant werd. Voor de Stichting Galema/Galama was hij medeoprichter en de voorzitter in de vorige eeuw.

Op 7 mei 1944 werd jij, Jan Galama geboren in de Wieringermeer. Je groeide op in een gezin met 14 kinderen en misschien waren dit wel de belangrijkste jaren van je leven, omdat je hier gevormd bent in wat je later allemaal zou gaan bereiken. Natuurlijk heb ik mijn huiswerk gedaan en ben ik te rade gegaan bij je oudste broer. Van hem begreep ik dat de interesse voor financiën er al op zeer jonge leeftijd in zat.

Zo gaat het verhaal dat jij al vroeg met centen bezig was. Je ruilde de dubbeltjes bij de moeder voor centen, dat was immers meer geld. Terwijl je andere broers het geld vrolijk uitgaven bleef jij je centen koesteren. Dat deze omruil actie je nog eens duur kwam te staan bleek toen er werd ingebroken. Tja, een spaarpot vol met centen lijkt voor een dief een schatkist.

Je vertelde je vader ooit dat je later boer wilde worden, **OF** in ieder geval wilde je **niet** achter een bureau in een klein kamertje belanden. Het liep an-

ders, want met 14 kinderen waren er meer die de ambitie hadden om boer te worden.

Je koos ervoor verder te studeren aan de hogere landbouwschool in Leeuwarden. Je liep stage in Frankrijk en Tsjecho-Slowakije. In die tijd een hele stap, zeker omdat je de talen niet sprak. Vanwege de taalbarrière is in jou een goede lobbyist in Brussel verloren gegaan, want jij had graag je steentje bijgedragen op Internationaal landbouwbeleid.

Je besloot verder te dromen en je droomde ervan mensen te helpen hun problemen op te lossen en hen te helpen hun bedrijf financieel gezond te maken EN te houden.

Deze droom kwam uit tijdens het werken bij de Friese Maatschappij van Landbouw in Leeuwarden. Hier gaf je de leden advies op juridisch, fiscaal en maatschappelijk gebied.

De sfeer tussen collega's bij de Friese Maatschappij was belangrijk voor je. Je maakte spandoeken en dreef verzeke-

ringsmaatschappijen soms tot waanzin met jouw analyses en onderzoeken, maar altijd met de bedoeling mensen te helpen. Maar, als de handen uit de mouwen gestoken moesten worden, dan was je niet te beroerd om het dak op te klimmen en ervoor te zorgen dat Prins Claus geen natte voeten zou krijgen!

Tijdens het werken bij de Friese Maatschappij studeerde je 's avonds door. Een hele klus, omdat je in die tijd vader werd van twee kinderen, ik en Teake-Jan. Gelukkig had je voorbeeldige kinderen en een vrouw die ervoor zorgde dat het thuis op rolletjes liep.

Na het behalen van de accountancy papieren besloot jij in 1979 je eigen bedrijf te starten. Wat volgde was een spannende tijd op een slaapkamertje van 3 bij 3 in Beetgum. Samen hebben jullie er de schouders onder gezet en zoals we inmiddels weten, **MET SUCCES!**

Jullie bedrijf begon te lopen want via

Grou

Reduzum

mond op mond reclame breidde het klantenbestand zich als een olievlek uit! Jullie kochten de leeggekomen Rabobank in Reduzum en gingen hier samen verder. Het bedrijf groeide verder en in 1982 namen jullie je eerste eigen medewerkers aan. Het was dezelfde tijd dat je ging investeren in automatisering. Hierin was je een voorloper. En naast financieel advies verzorgden jullie ook computercursussen voor jullie klanten.

Letterlijk waren jullie er dag en nacht voor je klanten. In je auto stonden standaard een paar laarzen, want je weet maar nooit! Je ging regelmatig de boer op!

Je hebt het zelfs voor elkaar gekregen de belastingkamer naar het plaats delict te krijgen. Vrij bijzonder, omdat het hier een melkput betrof. Je was waarschijnlijk de eerste die de fiscus letterlijk in de put kreeg. Helaas was het niet onder melktijd, koeien willen namelijk nog wel eens rare dingen doen en dat had vast nog meer publiciteit opgeleverd.

In 1999 was het bedrijf gegroeid tot 12 medewerkers en besloot je tot een fusie met de GIBO. Hier kon je echter niet meer DIE kwaliteit leveren aan je klanten die je zo gewend was en besloot je in 2000 toch weer je eigen kantoor te

beginnen. Ditmaal in Grou.

Zoals de meesten van jullie zullen weten, heeft dit kantoor in Grou een ware blikvanger. Wisten jullie trouwens dat de koeien voor het kantoor niet van echt te onderscheiden zijn. Het is een soort Madame Tussaud voor koeien. De patronen zijn nageschilderd van bestaande koeien. Dat je een boer in hart en nieren bent blijkt wel dat je ze 's winters op stal zet en in het voorjaar weer naar buiten brengt.

In 2002 zijn Ruurd Deelstra & Jules Janssen toegetreten tot de maatschap. Dit met oog op de toekomst voor je klanten en het personeel. Tja, je kinderen hadden allebei voor een ander vak gekozen en je zat dus zonder opvolging. Begin dit jaar ben je uit de maatschap getreden en zijn Deelstra & Janssen verder gegaan als administratiekantoor. Jij bent begonnen het accountancywerk over te dragen aan Van Elst & Oosterbaan.

Naast je werk als accountant zorgde je er onder meer voor dat Reduzum Súd tot stand kwam en dat een belangrijke vaarroute weer in ere werd hersteld. Je hielp plaatselijke verenigingen en organisaties op financieel gebied en mede door jouw inzet is Reduzum een voorbeeldorp in Nederland geworden, aldus de Volks-

krant! In deze rol leerde je ook de plaatselijke politiek kennen, en inmiddels leert de plaatselijke politiek ook jou kennen.

Wat de meeste van jullie niet zullen weten, is dat hij al op 10-jarige leeftijd met politiek EN politie in aanraking kwam.

Op weg naar de kerk plakte je plakaten van jouw politieke partij, de KVP, over die van de andere partijen. Je werd in de kraag gegrepen en belandde in de cel. Je had een rel veroorzaakt! TOEN werd actie al niet geaccepteerd. Gelukkig vond Pake al dat kattenkwaad wel mooi. De KVP was gewoon ook beter!. Het rebelse heb je niet van een vreemde!

Wie schrijft die blijft!

Regelmatig verschenen artikelen in dag- en vakbladen afkomstig van jouw hand. En wie het nieuws goed volgt weet dat ook NU, nog regelmatig artikelen van jouw hand verschijnen.

Hoe groter de weerstand, hoe meer jij er van overtuigd bent dat je het bij het juiste eind hebt. Hierbij is het tegengaan van onrechtvaardigheid je drijfveer en dit brengt een strijd lust in je naar boven waar jij je als een terriër in vastbijt! Deze vasthoudendheid die je kenmerkt hebben al veel mensen leren kennen.

Je bent charmant in jouw directheid en dat maakt je gevreesd. Eigenlijk ben je bescheiden en wil je niet in beeld, maar door de zaken en onderwerpen waar jij je mee bezig houdt kom je JUIST in beeld. Je hebt een sociaal kloppend hart en bent geen gemiddeld mens.

Je weet dat rechtszaken soms nodig zijn om het gelijk te halen. Waar anderen zich gewonnen geven, ga jij door en gebruik je jouw kennis, creativiteit en doorzettingsvermogen. Bij jou is een NEE nooit NEE en komt KAN NIET NIET in je woordenboek voor. Hoe moeilijker en complexer de zaak hoe meer jij wordt uitgedaagd die op te lossen zodat het recht zal zegevieren! Na vandaag heb je daar nog meer tijd voor.....

Naast al deze activiteiten houd je zelfs nog tijd over voor klussen, tuinieren, skeeleren, schaatsen en vakantie. Over deze laatste twee wil ik graag nog iets

met jullie delen. Iets dat behoorlijk in de buurt komt van fraude en illegale praktijken.

In 1963 probeerde jij met je vader je eerste elfstedenkruisje te halen. Helaas werden jullie in Franeker van het ijs gehaald. Je bleef trouw lid, want ooit zou jou kans wel komen.

Volgens de boeken zou je na 1963 drie keer de tocht der tochten hebben geschaatst. Je oudste broer Michiel wil dit graag even rechtgezet hebben.

Want in 1986 **EN** in 1997 heb jij het behalen van het kruisje uitbesteed aan je familie. In plaats van jou hebben je broer Michiel en je broer Piet deze barre tocht geschaatst en verdienen zij dus de eer! Volgens mij is dit volgens het reglement **NIET** toegestaan en wordt dit ook wel fraude genoemd!

Je bent een Fries, je houdt van het vlakke land met zijn weidse uitzichten. Dit verklaart mogelijk waarom je op diverse plaatsen in Nederland illegaal bomen kapt. Tijdens de vakanties naar bosrijke omgevingen gaat altijd een zaag mee in de auto. Reden: Bomen belemmeren een prachtig uitzicht of dat ene zonnestraaltje. En dan is een zaag best handig. Ik vraag mij of voor deze actie niet eerst een kapvergunning aangevraagd moet worden. Maar jij geeft altijd aan dat het er alleen maar van opknapt! Tja, en als Fries kan ik mij daar dan wel weer in vinden.

Ik heb nu een heel verhaal over mijn vader verteld, maar wil toch ook erg graag kwijt dat hij dit nooit had kunnen bereiken als thuis niet alles op en top geregeld was. Achter de schermen werd bij ons thuis hard gewerkt om dit allemaal mogelijk te maken.

Zo sprong mijn moeder regelmatig bij op verschillende gebieden. In het begin typte ze tot diep in de nacht de brieven. Later nam ze de rol in van wat tegenwoordig facilitair management wordt genoemd.

Ze bracht de boekhouding langs bij de klanten om zo de kasten leeg en de kosten laag te houden.

Ook **ZIJ** had laarzen in de auto staan, want dat het niet bij alle klanten altijd even schoon was, weet ze zich nog goed te herinneren. Zo gleed ze ooit eens uit in de stal en zat ze van top tot teen onder de koeienvlaai. Ze is samen

met de boer in de badkamer beland! Naast steun en toeverlaat voor mijn vader, was ze er ook altijd voor ons en zette zichzelf daarmee vaak op de laatste plaats.

Daarom wil ik haar namens ons allemaal een mooi bos bloemen geven. Want zonder haar hadden we hier nu niet gestaan!

De tijd van samen leuke dingen doen is gekomen. Samen genieten van onder andere jullie kleindochter Marit!

Toen ik laatst vroeg waar je nou het meest trots op was had jij je antwoord snel klaar: 'OP MYN BERN!' Tja, toen moest ik wel een traantje wegslikken, WANT jouw kinderen zijn net zo trots op jullie en wat jullie samen hebben bereikt.

Door dochter Catinka

Juwelen uit klooster cadeau aan Bolsward

Aukje Wierema (94), (1.11.15, nr. 5, kind 9/115) **woonachtig in een Brabants klooster, heeft haar geboortestad Bolsward een kostbare schenking gedaan: de familiejuwelen zijn terug in Friesland.**

BOLSWARD - Een ragfijne gouden armband met bijpassende gouden broche, een juwelen veer voor een Friese kap, een drie-dubbele armband van Zeeuwse bloedkoralen en een zilveren, geboortelepел. Aukje Wierema, 94 jaar, heeft een serie kostbare sieraden geschonken aan de Oudheidkamer in Bolsward.

De geboren Bolswardse woont het grootste deel van haar leven in het Brabantse Oirschot, waar ze opgenomen is bij de nonnen in het oude franciscanessenklooster. Haar gezondheid is broos. Wierema's

96-jarige zuster Agaath, non in Oirschot, kwam daarom naar Bolsward om de kostbaarheden over te dragen aan het gemeentelijk museum.

De zussen trouwden nimmer en zijn kinderloos. Wel hebben ze meer dan veertig neven en nichten. Wie laat je de familiejuwelen na? Aukje Wierema besloot, dat het mooi zou zijn als het goud en zilver terug zouden gaan naar haar geboortegrond. Iedereen kan er dan van genieten; de Bolswarder gemeenschap en de familie. Bovendien draagt de jeugd van tegenwoordig zulke antieke sieraden toch niet meer? Hun grootmoeder had de juwelen nog gedragen, weet zuster Agaath. In de bolle kant van de geboortelepел zijn de doopnaam en geboortedatum van Aukje Wierema gegraveerd.

De sieraden die Aukje Wierema haar geboortestad Bolsward schonk.

Wierema was een bekende naam in Bolsward. Agaath en Aukje, geboren in de Eerste Wereldoorlog, groeiden op in een gezin met vijftien kinderen. Twee van hen overleden al op jonge leeftijd. Heit Holke Sipke was handelaar, onder meer in veevoerders. Katholieke mem **Johanna Galama** kwam uit een vooraanstaande boerenfamilie.

Ook in 1991 deed Aukje Wierema een schenking aan de Bolswarder gemeenschap. Toen droeg ze onder meer een fraaie brandewijnkom en Makkumer aardewerk over. De gemeente is bijzonder ingenomen met deze schenking, die de historische band tussen de Wierema's en Bolsward aan geeft. "We hebben weer een stukje Bolswarder geschiedenis om te vertellen", zegt Klaas Dijkstra.

Voorlopig liggen de juwelen in de kluis van het stadhuis, binnenkort is alles voor het publiek te bezichtigen in de Oudheidkamer. *Bron: Leeuwarder Courant 19 september 2009*

Gouden armband met bijpassende broche, juwelen veer, driedubbele armband en zilveren geboortelepел

Hiske Galama verrast met keninginnetitel in Burgum

BURGUM – Anna Jet Leijenaar was dit seizoen oppermachtig bij de vrouwen. Slechts tweemaal wist ze een wedstrijd niet te winnen. Zaterdag leed de Sneekse haar derde nederlaag en die was pijnlijk. **Hiske Galama** (1.14.123, nr 2/132) bleek met 14,32 meter de sterkste te zijn in de drie met schone lei begonnen finalesprongen bij het Keningsljeppen in Burgum. En dus ging de eerste echte prijs van het seizoen mee naar Haule.

Op 24 juni veroverde Hiske Galama voor het eerst in haar nog prille fierljepleven een dagtitel. Uitgerekend op haar thuischans in Burgum was ze de concurrentie de baas. Dat kunststukje herhaalde ze zaterdag wederom op de accommodatie waar ze al haar trainingssprongen maakt. Pas in de allerlaatste sprong bij de voorronde van de vrouwen verzekerde Hiske Galama zich van een plekje in de finale. Met Anouk Greveling en Anna Jet Leijenaar als medefinalisten mocht ze het spits afbijten. Gedrieën verprutsten ze de eerste van de drie sprongen, waarna Galama met 14,32 de eerste serieuze afstand neerzette.

„Doe begûn it spannend te wurden”, zei de ljepperster uit Haule. „Anouk en Anna Jet kinne ommers alle twa samar oer dy ôfstân hinne fleane.” Zover kwam het niet en dus mocht Hiske Galama de krans en titel ‘keningin’ in ontvangst nemen. „Ik hie net ferwachte dat ik de earste priis fan it seizoen winne soe, mar it jout no al it gefoel dat ik eltse wedstryd kâns ha om te winnen.”

Bron: Leeuwarder Courant 20 juli 2009

Hiske Galama won 19 augustus ook een fierljepwedstrijd met 14,41 meter. Haar PR is nog beter, namelijk 15,42 meter en dat sprong ze 31 juli 2009. (Bron: internet, 20/8/09)

Revanche Galama na mislukt FK

Door Edwin Fischer

IT HEIDENSKIP - Met een natsprong, een poging die buiten de sector eindigde en een nipte droogsprong van 11,79 beleefde **Ysbrand Galama** (1.14.133, nr 3/141) zaterdag een volledig mislukt Fries kampioenschap. Gisteravond nam hij vooral revanche op zichzelf. Met een sprong van 19,21 won de Heidenskipper in eigen dorp zijn eerste dagtitel van dit seizoen.

"Einliks, want it moast der dochs in kear fan komme", reageerde Ysbrand Galama opgelucht. De fierljepper uit It Heidenskip hikte hoe langer hoe meer aan tegen de gedachte met een mislukt seizoen bezig te zijn. Tot hij gisteravond alsnog een dagtitel pakte. "Om it seizoen te rêden is it winnen fan dizze deittitel wol genôch."

Dat had twee redenen. "Ik ha no dochs revâns nommen op in hiel min FK en ik ha de Galamabokaal pakt." Vorig jaar werd er voor het eerst om de door zijn vader beschikbaar gestelde prijs gesprongen en won zijn dit seizoen niet meer in actie komende tweelingbroer Oane het kleinnood. "No bliuwt de bokaal moai yn de famylje."

Het was overigens een vlakke 'FK-revanchewedstrijd', die met een topklasse onwaardige afstand van 18,69 door Fries kampioen Bart Helmholt gewonnen leek te gaan worden.

"Mar ik hie al útrekkene dat ik mei fjif klimslaggen : oer dy ôfstân fan Bart hinne gean soe. Dat barde ek en gelokkich gong Bart dêrnei yn de âlderlêste sprong seis net mear fierder", glunderde Ysbrand Galama.

Net als Galama nam ook dorpsgenoot Nard Brandsma revanche voor het FK. De junior verwees de verrassende Fries kampioen Alwin Fonk naar de tweede plek op het schavot. Fonk ljepte in zijn derde voorrondesprong naar 17,98, maar dit keer had Brandsma een antwoord: 18,43.

Bron: Leeuwarder Courant 12/8/09

Hiske Galama

Ysbrand Galama

Foto: www.pbholland.com/ Floris van Elzakker

Hoe ver je ook reist van Blauwhuis...

Door Maaike Galama

De naam **Evert Galama** (1.13.84/155) kwam me bekend voor, maar welk gezicht bij de naam gaat wist ik pas weer toen hij de deur van zijn mooie huis in Bunnik opendeed. En toen zijn vrouw Lisbeth me de hand schudde, herinnerde ik me dat we een paar jaar geleden tijdens een donateursdag lang en gezellig aan een tafeltje hebben zitten praten. Mijn verbazing over hoeveel jonger Evert eruit ziet dan zijn 94 jaar, verklaart hij met: "Ik krijg van mijn vrouw elke dag te eten". Later in het gesprek zal hij zeggen dat hij inderdaad bevoorrecht is, doelend op zijn goede gezondheid: hij fietst nog dagelijks en afgelopen zomer heeft hij zelfs nog getennist. En bedenk ik dat Everts hele leven in veel opzichten nogal bevoorrecht is verlopen.

In de vriendelijke huiskamer maken de muren me duidelijk, dat hier de familiegeschiedenis van groot belang wordt geacht. Zo hangt daar een foto van Everts grootmoeder, een foto van zijn tweede moeder, en een van de ouderlijke boerderij aan de Krabbediek bij Tjerkwerd-Blauwhuis met bijzonder glas in de lijst. Dit ruitje is gesneden uit de ruit van het café Wybenga waar zijn moeder is geboren, waarin de naam S. Galama 1915 is gekrast. Maar ook de werkelijk prachtige en originele borduurwerken van Lisbeth met veelal familie gerelateerde thema's. Het eerste wat ik toch eerst even moest bewonderen was een theedoek met vakjes voor alle familieleden van Evert en Lisbeth met daarin een eigen embleem en geboortedatum. Lisbeth heeft die emblemen ontworpen op ieders persoonlijke interesses, hobby of beroep. Ze vertelde dat ze er van 1981 tot 1985 aan gewerkt heeft, en ik kan dat geloven: zulk fijn borduurwerk en prachtig verdeeld qua kleur. (Op pagina 156 van het familieboek staat een zwart-wit foto.) Maar dan valt mee ook de lampenkap met geborduurde vogeltjes op, en een stoel met geborduurde landschappen. En de quilt waarin inventief Everts oude stropdassen zijn verwerkt. Met haar 88 jaar gaan nu haar ogen achteruit, wat erg jammer is voor zo'n zeer creatieve vrouw.

"Samen zijn vergoedt veel", zegt Evert. "We delen een appel in tweeën, als je me begrijpt." Ik begrijp het. Ze zijn goed samen. Zij is opgewekt en hartelijk, en vult hem af en toe aan gaande zijn ver-

haal. En hij heeft veel verhaal. Wat de muren uitdrukken wordt nu in woorden bevestigd: familiegeschiedenis is belangrijk. Evert is geboren in 1915, uit de tak van Oosterend. Zijn vader was Ysbrand Haye, geboren in 1888, zijn moeder Jetske Wybenga. Als kinderen van een veehouder scharrelden Evert en zijn drie broers en twee zussen heel wat in het land om. "En je liep naar de lagere school in Blauwhuis. Verder dan Blauwhuis kwam je eigenlijk niet. De boerderij, de kerk en de school. Friesland kwam je nooit uit." Evert vindt de blik in zijn jeugd klein. Tussen de pachtboeren en de eigen boeren was een groot verschil. Die laatste zaten daarom ook boven in het café, de eerste beneden. En je ging niet met niet-Katholieken om. De inwoners van Blauwhuis waren allemaal 'Rooms' behalve twee, want die waren in dienst van de posterijen en zo'n functie kreeg je niet als Katholiek. "Ik herinner me nog dat we hun huis passeerden en tegen elkaar zeiden: "Dy minsken binne net Rooms".

In 1922 eiste de Spaanse griep veel slachtoffers en Everts moeder was er een van. Evert was toen 7 jaar oud en verbleef bij zijn grootvader Haije, ziek in bed met longontsteking. De manier waarop hij afscheid van zijn moeder nam staat hem in het geheugen gegrift. De kist met het stoffelijk overschot werd op een slee door de weilanden naar de boerderij van Haije gebracht. Evert herinnert zich hoe mannen in zwarte jassen het deksel van de kist losdraaiden, gebruik makend van een lang draai-ijzer. Zo had zijn vader mogelijk gemaakt dat hij toch afscheid kon nemen van zijn mem.

Anderhalf jaar later trouwde zijn vader opnieuw, met Anna Tiel Groenestege uit Steenwijk, ook van boerenfamilie. Evert heeft duidelijk een grote bewondering voor haar. Lisbeth beaamt dat dit gevoel: "Zij was een fantastische vrouw". Ze moet bijzonder moedig geweest zijn, begrijp ik, en dat moet ook wel als je een man met zes kinderen trouwt. Zij kreeg er nog vier bij, een totaal van tien kinderen. "Moeke was erg stil. Ze observeerde en had haar gedachten. Ze bezat een zeker statusgevoel, ze had stijl, een dame. En ze was een mooie vrouw. Men

Evert en Lisbeth Galama-Schüler

noemde haar: zwarte Anna." Ik kijk nog eens naar de foto. Inderdaad een mooie, statige vrouw. "Niemand heeft ooit een klacht van haar gehoord. Als je ouder wordt, begrijp je veel meer dingen. Ze heeft daar geen makkelijke tijd gehad." Ook het café in Montfoort, dat Everts vader kocht in 1932, was niets voor haar. Zijn baan als vertegenwoordiger bij Sol in Utrecht lag haar beter. En voor hem was de verkoop van koeienkoeken, krachtvoer voor koeien, zijn lust en zijn leven. Maar al met 50 jaar overleed hij aan kanker. Everts jongste zus was toen net 11 jaar geworden. Moeke bleef achter met de kinderen, met alleen een klein pensioentje. De oudere kinderen moesten bijspringen.

Evert zegt nogmaals: "Niemand heeft haar ooit horen klagen". Ook niet in de laatste zeven jaar van haar leven, die ze in een verpleeghuis doorbracht. Ze kon toen niet meer lopen en was doof. Haar tien kinderen gingen beurtelings iedere dag op bezoek. En de kleinkinderen namen jonge katjes en konijntjes onder hun blouse mee, die bij haar op het bed mochten lopen. Lisbeth kon erg goed met haar praten, zegt Evert met enige trots. Ze is 99 jaar geworden.

"Een mensenleven niet gemakkelijk. Wij zijn veel ontsprongen. Maar hoe zal ik dood gaan? Ik ben nu 94 jaar. Je wordt toch wel oud, begin ik me te realiseren. Mijn toekomst is nog zo kort. Mijn buurman moest met 50 jaar gedotterd worden om een dichtgeslipte krans-

slagader. Is me allemaal niet gebeurd. Alles slaan ze bij me over.” Evert vertelt hoe de dood van zijn zus Jetske op 72 jarige leeftijd hem diep heeft geraakt. Ze was het lievelingetje van vader. En ook Joke en Johan zijn gestorven. “Moeke stierf in de overtuiging: ‘Ik ga naar de hemel’. Die heb ik niet. Ik weet niet waar ik heen ga.” Alles is een raadsel voor hem, zegt hij. De wereld is langzamerhand gegroeid; de dieren kennen een grote variatie. “De wetenschap verdringt het geloof.” Hij gaat nog af en toe naar de Katholieke kerk, omdat hij bij de gemeente wil horen. “Mijn vader is het financieel niet voor de wind gegaan, behalve dan in zijn laatste jaren. Dat vond ik erg. Dat wilde ik niet. Ik wilde financieel beter af raken.”

“Op de boerderij was ik uit de klei getrokken, maar de waarden die ik daar heb meegekregen hebben je wel staande gehouden toen je in de wereld kwam.” En als gevolg van zijn vaders advertentie: ‘Hotelhouder zoek voor zijn zoon een functie als leerling-kelner’, kwam Evert wel werkelijk in de wereld. Hij werd aangenomen bij Simons aan de Boerenvischmarkt in Rotterdam, dicht bij de Laurenskerk, waar veel zeelui kwamen. De mensen die daar werkten waren veelal aan de drank. Piet had twee bakkerijen gehad, maar door de drank werkte hij daar nu als nachtkelner. En Slinger, een verwrongen man, was op de Harrich-London lijn ontslagen en werkte daar nu als schoenpoetser. Ook de oberkelner dronk op gezette tijden, maar hij had een heel nette vrouw en een zoontje die bij de KLM werkte. Die weerhielden hem zo van het drinken. Maar Manus, met zijn kale kop, die ’s nachts de boel schoonmaakte, dronk heel veel. Toch was dat een fijne vent. Hij had een opvoedende manier van doen en Evert zegt veel van hem geleerd te hebben, want tenslotte wist hij nog niets van de wereld. Als ze dan door Katendrecht liepen, dan wees Manus aan: “Daar moet je niet komen”. En elders naar binnen voor een snel biertje, terwijl Evert even buiten wachtte.

Rotterdam was een mooie stad, maar de armoede was erg groot. Evert verdiende echter heel goed. Hij kreeg veel fooi en verdiende zo soms wel 10 gulden per week. Hij leende wel eens geld aan een ander en dat werd dan met kwartjes

terugbetaald. Bij Simons heeft hij anderhalf jaar gewerkt en had daar wel langer willen blijven, maar zijn vader had een andere baan voor hem geregeld. Evert was aangenomen per brief bij Hotel Wilhelmina in Venlo, een eersteklas hotel. Hij verscheen met zijn vader bij Ensink, die later zei: “Toen je aankwam, dacht ik, wat moet ik met dat geval?” Maar hij heeft er vier jaar gewerkt. Omdat Evert klein was werd hij Pietje genoemd, naar de vorige kelner die ook kort van stuk was. “Het waren Roomse mensen en verkeerd leerde je daar nooit”. Evert had een kamertje op zolder, koffer onder het bed. Ook hier heeft hij veel geleerd en soms veel geld verdiend. Van zijn vader mocht hij een nieuwe Gazelle fiets kopen, wel van zijn eigen geld, voor 50,- gulden. Er was ook een huisknecht, Frans Rijkens, een Duitser uit de grensstreek. Hij knapte allerlei karweitjes op en haalde gasten met bagage van de trein met een platte kar. Frans was een vrijgezel met bijzondere dingen. Zo had hij een fiets met vijf lampen aan zijn fietsstuur. En als hij een of ander karweitje niet kon opknappen, zei hij altijd: “Ich kan es machen, nur wenn ich die Materialien hätte” (Ik zou het kunnen repareren als ik de materialen maar had.) In de eerste wereldoorlog was hij korporaalgeweest en hij marcheerde dan ook steeds als soldaat. Als hij het terras voor het hotel moest vegen, kwam hij altijd aandraven met de bezem aan de schouder als een geweer. Evert: “Ik heb een prachtheugd gehad.”

En toen dacht hij zelf: “Ik heb niet veel schoolopleiding”. Hij was toen 23 jaar. De armoede voor de oorlog was groot en als je scholing had gehad was je boven Jan. En zo ging Evert intern in Schevingen en volgde de hotelvakschool, met lessen in Frans, Duits, Engels en boekhouden. De kosten van 75,- gulden per maand betaalde hij van zijn spaargeld. Een van de leraren wist voor hem een baan als kelner in Londen, in het Holland’s Hotel aan Bedford Place. Hier heeft Evert Engels geleerd. En weer verdiende hij goed geld. Ook van daar kan hij zich nog bepaalde mensen herinneren, zoals Johnson, de zanger, de vrijgezel die daar woonde en je nooit zag. Hij heeft nog foto’s van hem. Al snel deed Evert daar de boekhouding en werd hij assistent van de directie. Op de fiets is hij heel Londen doorgegaan. En de vrouw van de eigenaar was Belgische, die gaf hem nog wel eens kaartjes voor

het theater. Wat een afstand van de kleine blik op de wereld in Blauwhuis.

Evert kwam terug naar Nederland toen zijn vader ziek werd. Het was toen vlak voor de oorlog. Hij zou als kelner in Valkenburg gaan werken, maar op reis er naar toe brak de oorlog uit. Zijn bagage werd gestolen, maar zijn fiets hadden ze laten staan. Berooid is hij in Valkenburg aangekomen. In dat hotel was niets te doen en hij is zodoende in een hotel in Maastricht terecht gekomen. Daar had hij een baas, die altijd hard op de NSB-ers liep te schelden. De kok daar was een Jood, die al die jaren ondergedoken heeft gezeten. Via de radio volgde men hoe de oorlog er bij stond. Op een keer kwam Mussert van de Waffen-SS binnen en de zoon van de baas schoot in de houding: toen wist het personeel dat de zoon een NSB-er was. Die zoon hebben ze na de oorlog willen pakken, maar die is uit het raam gesprongen.

Lisbeth valt in. “Mijn ouders hebben veel Joden ondergebracht. Mijn vader was leerlooier en de huidenhandel was in handen van Joden. Vandaar. Wij sliepen op de grond, met een soldatenjas over je heen, en de Joden lagen in ons bed. Het is altijd goed gegaan.” Ook Everts moeke heeft acht man in huis gehad, die niet in Duitsland wilden gaan werken. De Duitsers zijn wel eens komen kijken, maar konden ze niet vinden. Lisbeth vertelt verder. Haar familie, Schueler, woonde in Barneveld, in een dubbel huis met twee kachels. Haar moeder was een zelfstandige vrouw, die een eigen winkeltje in babygoed en handwerk had. Het was daar vrouwen onder elkaar. Zo gezellig. Het wordt me duidelijk waar de wortels liggen van Lisbeths liefde voor naai- en borduurwerk.

Evert wilde naar Zuid-Duitsland reizen om voor een chique hotel te gaan werken, maar werd onderweg door de Duitsers opgepakt en teruggestuurd. Hij kwam terug in Haagen, in het Rijngebied, dat helemaal niet Hitler-gezind was. Weer kwam hij in een hotel te werken. Tijdens de bombardementen zat hij in de kelder, maar, zeg hij, het gevaar was er na. Dan brandde alles en een of 2 vliegtuigen gooiden dan nog bommen. Op een keer heeft hij een man met een baard uit een brandende kelder gehaald en op zijn rug naar een benzinestation gebracht, een heel stuk lopen. Haagen is in totaal acht maal gebombardeerd, en de laatste keer

brandde werkelijk de hele stad. Er vielen 300 doden, die men op een rij had gelegd. Mensen konden zo kun familieleden eruit zoeken. Evert dacht: "Dat is geen goede zaak". Van het hotel waar hij werkte was alleen nog een lepel over, die hij nog steeds heeft. Via een gat in de muur van het naastliggende huis wist hij nog zijn koffer te pakken. Evert wilde naar huis.

Hij kon op de trein tot Hengelo te komen, maar verder moest hij lopen. Hij ontmoette een man die een kar met aardappelen trok en naar Rotterdam onderweg was. Dus liepen ze samen op, de kar trekkend. Een derde, met een fiets met houten banden, sloot zich aan: fiets op de kar, en ook mee trekken. En nog een vierde en vijfde man kwamen erbij. Onderweg sliep het groepje bij boeren. De weg ging via Apeldoorn en Barneveld. Lisbeths vader was bij het Rode Kruis en verzorgde slaapgelegenheden in stro en 's morgens pap voor doortrekkers. Dus het zou kunnen zijn dat Evert Lisbeths vader daar heeft ontmoet. Hij is verder naar Utrecht gelopen, naar huis. De familie wist niet wat ze zag, want niet alleen stond Evert daar, maar hij had een hoop worsten bij zich, een rijkdom toen.

Na de oorlog dacht Evert te gaan varen, maar toen hij de boot zag dacht hij: "Ik kan niet zwemmen, ik ga niet mee". Zijn broer raadde hem aan naar Schiphol te gaan, want de KLM startte op. Daar is Evert zonder meer aangenomen als purser, met indeling Batavia. Er werden wat officieren en ambtenaren vervoerd, die naar Indonesië gingen. Enkel brengen; op de terugweg pikte je hooguit een enkel iemand op. De sandwiches voor de passagiers, het enige wat ze te eten kregen, werden op het Leidseplein in Amsterdam klaargemaakt. Daarna werd de kist beladen. Op tussenstations onderweg werden ook sandwiches en vracht aangenomen. Dat laatste moest een purser verdelen over het voor-, midden- en achterdeel van het vliegtuig. Tijdens het vliegen was het een hels lawaai en soms was het ijskoud. Napels, Cairo, Bagdad, Karachi, via Calcutta naar Bangkok, Singapore, Batavia. Op een laatste bestemming bleef je dan een dag of vier staan.

Eerst hadden de oude kisten veel vertragen, maar in de volgende jaren werd het beter: de KLM had de zaak snel voor elkaar. Er was een gevoel van saamhorigheid, van dit is 'mijn maatschappij'.

Weliswaar werd er werd vreselijk hard gewerkt, want werk was er zat en een werkdag van 20 uur was heel normaal, maar tegelijk was je heel vrij. Op de tussenstations stond bijvoorbeeld een auto klaar en kon je gaan waar je maar wilde. En de twaalf fietsbanden die in India bijna niets hadden gekost, was je in Nederland zo kwijt. Evert noemt het een echte vrijgezellenbaan. In het familieboek op pag. 155 staan meer reizen en avonturen van hem als purser. Evert heeft met veel inzet 15.000 vlieguren, ofwel 20 jaar bij KLM gewerkt, als chef purser en als chef dienst uitvoering. Ook hier heeft hij een prachttijd gehad tot hij op de pensioengerechtigde leeftijd van 50 jaar moest stoppen.

Inmiddels had hij Lisbeth ontmoet. Ze had in België gewerkt als au pair, was in Canada geweest, en verbleef toen in London omdat ze daar in het Richmond Hospital in opleiding was voor verpleegster. Evert had gezegd: "Dan kom ik je daar opzoeken" en zij had gedacht: "Dat zal wel". Maar hij kwam. Evert en Lisbeth zijn laat getrouwd, maar ze hebben toch nog vier kinderen gekregen. Gewoond in een souterrain in Amsterdam, dan een jaar in Bombay met de oudste zoon Ysbrand en tweede zoon Anno onderweg, en dan in Utrecht in een huurhuis, aangekleed met slechts een hutkoffer, een stoel en een bed, maar de vloeren bedekt met tapijten door Evert meegenomen uit India.

Met zo'n jong gezin wilde Evert opnieuw een baan en vond die bij de Facilitaire Dienst in Doetinchem. Met de tweemaal 2,5 uur reizen per dag had hij weinig moeite. Tot drie jaar later de huisdokter aan Lisbeth vroeg of de vacature van directeur in het nieuw gebouwde Kabu bejaardenhuis 'Tuindorp Oost' in Utrecht niet iets voor haar man zou zijn, een hotelier-achtige functie. Katholieke bejaarden die dat konden betalen huurden daar dan een woning zonder ontbijt of lunch, met alleen de warme maaltijd. Er was ook geen verzorging; als iemands gezondheid faalde, moest hij eruit. Voor Katholieke ouderen was er in die tijd eigenlijk niets. Evert fietste heel Utrecht af, naar alle gegoede bejaarden, en praatte het hele huis van 250 personen vol. Uiteindelijk was 60% Katholiek en 40 % niet. Het was daar een chique boel. Later kwam er een meisje dat wat verpleegde, en langzamerhand kwam er ook echt verpleging. Tenslotte

waren er vijf huizen zoals dit. Evert is twaalf jaar directeur geweest en met een hoop fanfare gepensioneerd. Aansluitend heeft dezelfde functie nog een jaar bekleed hij in een tehuis in Bunnik.

En hij en Lisbeth gingen ook in Bunnik wonen. Hun nieuwe huis werd net gebouwd en toen ze er in trokken zat er nog niet eens een deur in. Lisbeth wilde een stenen vloer met de vier jonge kinderen en de modderpoel buiten. Deze hebben ze diagonaal gelegd, en nu liggen er mooie vloerkleden op. Het is duidelijk dat het Lisbeth is die het huis gezellig maakt. Ik kijk nogmaals naar de historie aan de muren. "Je leeft veel meer op herinneringen als je oud wordt. Als ik langsloop, dan kijk ik er naar. Alles is een herinnering". Het schilderijtje van een stierekop heeft Evert van Lisbeth gekregen. Dat samen met een klok is een keer gestolen door een bouwvakker. Na een jaar hebben ze het via de politie weer teruggekregen: het hing bij de moeder van de bouwvakker. De klok niet; die er nu hangt is nieuw. Evert is blij dat de stierekop terug is. Hij is weliswaar van boerderij af, maar zegt diep in zijn wezen altijd boer te zijn gebleven. Zijn overbuurman is ook boer. "Daar praat ik makkelijk mee. Boeren spreken toch makkelijker met andere boeren." Ik had al een paar keer naar de enorm grote bolbegonia's in de tuin gekeken. De tuin is Everts werkterrein. Hij haalt een paar blaadjes van een struik naar binnen, die familie moet zijn van de selderie: het smaakt tenminste net zo.

De kinderen hebben inmiddels hun eigen weg gevonden. Ysbrand in de ICT, Anno in de techniek, Jacob in de advocatuur, en Sietske in de journalistiek in Beiroet. En natuurlijk is er aanhang en kleinkinderen. Evert is nog recentelijk mee geweest naar Engeland om met Koen, zoon van Anno, een tweedehands brommertje te kopen. En is naar Egypte geweest. En met de tent naar Frankrijk. "Als je niks onderneemt, komt je niks tegen", zegt hij. En dan, voor mij onverwacht, met nadruk: "Ik wil begraven worden in Blauwhuis". Ik denk dat ik het begrijp.

Groene energie met geroosterd hout

In Steenwijk verrijst een fabriek waar hout wordt getorreficeerd, ofwel geroosterd. Door deze technologie kunnen enorme hoeveelheden biomassa - van bladeren tot sloop-hout - waardevolle grondstof worden voor stroom-opwekking. Door Aan Dirk van der Meulen

Torrefactie, het roosteren van organisch materiaal, is als proces al eeuwen bekend. Indianen pasten de werkwijze al toe bij het roosteren van groene koffiebonen. Ze gooiden deze in het vuur en dekten dat af. In die vrijwel zuurstofloze omgeving ontstonden vervolgens de zwarte geroosterde bonen.

Toch is de torrefactiefabriek die Stramproy in Steenwijk uit de grond stampt uniek. Het is de mondiaal gezien de eerste productielocatie waar hout-achtige biomassa geroosterd wordt tot een steenkoolachtige substantie.

"Waar de natuur tienduizend jaren over doet, doen wij hier in amper een half uur", verklaart directeur en mede-eigenaar **Ysbrand Galema** (1.14.55/78). Het bedrijf uit het Brabantse Stamproy is al sinds 1997 doende met het fabrieksmatig opzetten van deze technologie.

Stramproy neemt de fabriek, die een investering vergt van enkele tientallen miljoen euro's, in november in productie. Essent is vooralsnog de enige afnemer. Het energieconcern koopt de komende vijf jaar jaarlijks 90 miljoen kilo getorreficeerd hout. Essent stookt deze biocoal mee in zijn stroomcentrale in Geertruidenberg die jaarlijks 2,5 miljard kilo steenkool verorbert.

De hoeveelheid biocoal vergt een aanvoer van jaarlijks 211 miljoen kilo kap- en snoei-hout naar de Steenwijker fabriek. Dat is bijna 10 procent van de circa 2,5 miljard kilo kap en snoeihout die jaarlijks in Nederland beschikbaar is. Dagelijks zullen dertig tot veertig vrachtwagens het fabrieksterrein op- en afrijden. Vervoerder Bowie is onder meer Emmen is verantwoordelijk voor de levering van de versnipperde takken, bomen en struiken.

Een deel van deze biomassa wordt verbrand. Daarmee wekt een warmtekrachtcentrale stroom op en de warmte die daarbij vrijkomt, wordt benut om tot 120 graden houtsnippers te drogen. Bij die temperatuur ontstaan houtgassen die door verbranding de temperatuur stuw- en naar 300 graden. Dan ook ontstaat stoom die de aanwezige zuurstof verdrijft. "In die warme, zuurstofloze om-

De torrefactiefabriek in Steenwijk, waar houtachtig materiaal wordt geroosterd, moet in november operationeel zijn.

Foto LC/Jasper Moulijn

geving wordt het hout geroosterd", aldus Galema, overigens in Congo geboren uit ouders die afkomstig zijn uit Bolsward.

Wat is het voordeel van dit getorreficeerde materiaal ten opzichte van de gedroogde houtsnippers die nu meegeestookt worden in kolencentrales? Galema: "Houtsnippers zijn taai en moeten voor verbranding eerst vermalen worden tot een soort poeder. Dat vergt een aparte malerij. Getorreficeerd hout kan dezelfde productielijn doorlopen als steenkool. Een ander voordeel is het goedkopere transport. Getorreficeerd materiaal kent een grote dichtheid. Een kubieke meter weegt 850 kilo tegen 500 kilo met houtsnippers. Daar komt nog bij dat een kilo geroosterd hout veel meer energie herbergt. "Het houtvervoer naar Geertruidenberg is hierdoor met ruim de helft te reduceren", rekent Galema voor.

Om in aanmerking te komen voor de duurzame energiesubsidie is Essent verplicht om schone biomassa te gebruiken. Dat vindt Galema bijzonder spijtig. "Want je moet nu een klein deel van de totale houtaf-valberg gebruiken die ook nog eens aan de prijs is. Terwijl het grote voordeel van de torrefactie is dat ook van 'vieze' en

'minderwaardige' biomassa zoals bermgras, stro, bladeren en sloophout een prima kwaliteit biocoal te maken is waarbij eventuele schadelijke stoffen afgebroken en gefilterd worden.

"Vooral bij het bouwafval gaat het om enorme hoeveelheden", aldus Galema. De opstelling van Den Haag is opvallend omdat Stramproy van overheidsagentschap Senter Novem €800.000 subsidie heeft gekregen, juist vanwege het feit dat door torrefactie veel meer biomassastromen aangewend kunnen worden voor duurzame energieproductie.

Als de overheid echter vasthoudt aan schoon hout, voorziet Galema dat hij vooral zaken zal doen in het buitenland. In het Belgische Amel verrijst al een soortgelijke fabriek als in Steenwijk. "En we praten al met partijen uit Amerika, Bosnië, Polen, Duitsland en Frankrijk."

Bron:

Leeuwarder Courant 8 september 2009

IJsbrand Galema

IJsbrand werkte eerder bij Aarding, een bedrijf in allerlei technologieën, waaronder ook in energie. Hij was er ook eindredacteur van Aarding Times.

Sofia Galama vestigt zich als gewichtsconsulente voor Workum en omgeving

Sofia Galama opent praktijk in Workum

Gewichtsconsulente als bezoeker aan huis

Ze woont al twee jaar in Workum, werd geboren te Sneek en kwam door omstandigheden in Workum terecht. Het bevalt Sofia heel goed in deze stad, ze is al aardig ingeburgerd en vindt het wonen in Workum best leuk. Sofia verricht een deel van haar werkzaamheden in Leeuwarden waar zij verbonden is aan het MCL. Omdat ze als gewichtsconsulente assisteert bij patiënten die vanwege overmatig gewicht geopereerd zullen worden, heeft zij zich vrij diep in de materie ingegraven en begeleidt patiënten naar het moment van opereren en vangt ze na het ondergaan van de bewuste operatie weer op voor verdere begeleiding naar herstel. "Na mijn opleiding als doktersassistente kreeg ik acht jaar terug een baan in het MCL te Leeuwarden. Bij mijn dagelijks werk ben ik verder gaan studeren en heb daarbij de opleiding voor gewichtsconsulente gevolgd. De opleiding maakte dat ik ook meer kennis kreeg van wat patiënten, die aan gewichtsoverlast lijden, doormaken. Het werkveld boeide mij en ik assisteer momenteel op de afdeling voor plastische chirurgie", aldus woorden van Sofia Galama. Het werk dat Sofia doet bevalt haar bijzonder, veel met mensen in gesprek. De verhalen over te dik zijn aanhoren en met de patiënt een weg trachten te vinden om gewichtsverlies te bewerkstelligen. Het is ook dankbaar werk vooral als resultaat zichtbaar wordt en de patiënt laat weten dat hij/zij zich steeds beter begint te voelen.

Ook in Workum

De gewichtsconsulente wil meer en daarom heeft zij besloten ook in Workum actief te willen zijn. Sofia wil geen praktijk aan huis openen, nee dat niet. Maar wel bij de mensen thuis komen en in de eigen omgeving van de patiënt al pratende zoeken naar een oplossing van het gewichtprobleem. In de woningen zijn vaak veel zaken die er mede de oorzaak van zijn dat het gewicht toeneemt. Sofia denkt daarbij aan snoeperijen en zovoorts en aan andere zaken die van belang zijn bij het toenemen van gewicht. Als je dicht bij de patiënt staat wordt het contact ook dieper en dat geeft mede meerwaarde aan het streven om af te vallen.

Met nadruk wijst Sofia er op dat er niet wordt gewerkt met dure middelen en dat het levenspatroon niet over de kop wordt gehaald.

Afvallen door heel normaal te eten en van normale voeding gebruik te blijven maken. Er komt geen extra geld aan te pas. Heel gewoon blijven doen en toch afvallen, dat is best goed mogelijk, is de mening van gewichtsconsulente Sofia Galama. Ze spreekt daarbij uit ervaring, want tijdens haar werkzaamheden heeft zij succes behaald met normaal blijven eten en gewoon blijven doen. Voordeel daarvan is dat de patiënt minder snel terugvalt op de leefwijze van voorheen. Er zijn zorgverzekeringen, er komen steeds meer bij, die de consulten bij de

gewichtsconsulente vergoeden. In ieder geval een deel van de kosten voor hun rekening nemen. Daaraan ligt tevens ten grondslag dat mensen die nu proberen hun gewicht op peil te krijgen en te houden later minder gebruik hoeven te maken van andere, veelal duurdere, behandelingen.

Begeleiding

Sofia begeleidt haar patiënten, dat is ook het voordeel van huisbezoek bij de patiënten. Ze legt uit wat goede en gezonde voeding is, waarbij natuurlijk dan ook nog resultaat wordt geboekt als het gaat om vermindering van het lichaamsgewicht.

Daar hoort onder meer ook bewegen bij. Bewegen speelt zeker een rol op de weg naar afvallen, maar niet bewegen waarbij de patiënt grote inspanningen moet leveren. Heel gewoon, maar wel bewust, bezig zijn met dagelijkse dingen waarbij automatisch het bewegen een rol speelt.

Het gaat beslist niet om het eten van aparte maaltijden. Er wordt gewoon gegeten, samen met de andere huisgenoten. Er komen geen poeders en pillen aan te pas. Wel krijgt het onderdeel voorlichting grote betekenis. Sofia heeft al een klantenkring in Leeuwarden maar wil nu ook in haar woonplaats Workum proberen mensen te helpen om op een gezonde en normale wijze af te vallen. In haar werkzaamheden te Leeuwarden komt het ook voor dat patiënten mede door een operatie gewicht kwijt moeten raken. Sofia helpt deze patiënten naar de operatie toe. Vaak moet bij opereren in het voortraject al aandacht worden geschonken aan het te dik zijn. Moet al getracht worden om via voorlichting het gewichtsverlies al te laten beginnen. Na het ondergaan van een operatie komt Sofia weer in beeld. Zij is het die de patiënt op de goede weg zet, zodat het gewicht onder controle kan worden gebracht.

Fantastisch

"Het is een werkveld dat mij fantastisch boeit en aanspreekt. Je ziet mensen, die afvallen op een gezonde en normale wijze, ook veranderen. Ze krijgen weer echt zin in het leven en voelen zich steeds beter worden. Dat alles maakt mede dat ik houd van mijn job en mij er helemaal in kan leven over hoe mijn patiënten zich voelen op de weg naar herstel van overgewicht", zo geeft Sofia haar mening.

Werken met mensen

"Ik werk heel graag met mensen. Ik zie het best wel zitten in Workum en omgeving, want ook hier zijn mensen met overgewicht, die zeker best wel een deel van dat teveel willen kwijtraken. Ik zal naar die mensen luisteren en met hen een schema opstellen. We zullen daarbij elkaar recht in de ogen moeten zien, eerlijk zijn en elkaar vertrouwen. Want vertrouwen is een heel belangrijk deel van de behandeling, dat maakt dat er een band groeit tussen patiënt en consulente. Men neemt elkaar er niet meer tussen maar zegt eerlijk hoe het gaat en waarom het misschien even tegenviel. Daar geen geheim van maken. Dat komt beter uit de verf in de eigen woning waar de sfeer van vertrouwen al aanwezig is. Zonder pottenkijkers praat het gemakkelijker en stelt een patiënt zich ook opener op", zo brengt Sofia duidelijk naar voren. Er kan ook met groepjes gewerkt worden, al lijkt het dan wat moeilijker om de sfeer van vertrouwen en het zich bloot geven op te bouwen. Er zitten immers meerderen bij en alleen met de consulente lijkt het praten veel gemakkelijker te gaan.

De consulente handhaaft vaste tarieven en daarbij is het intakegesprek gratis. Samenwerken met patiënten vraagt om een sfeer van vertrouwen, waardoor dan ook een band over en weer kan worden verwezenlijkt en dat is bijzonder belangrijk.
Bron: Friso, 16 dec. 2008

Verloskunde gaat naar Rûnom

De huisartsen Engelenburg, Lettinga en Dijkstra zullen per 1 februari 2009 de begeleiding van alle nieuwe zwangeren overdragen aan de verloskundepraktijk Rûnom. De twee enthousiaste verloskundigen hiervan, **José Galema** (1.14.39, nr.2/72) en Tryntsje Postma, zijn blij met deze uitbreiding van hun werkzaamheden in de Kleine Zuidwesthoek. Zij zijn sinds september 2007 werkzaam en houden spreekuur in Workum, Koudum en Balk.

José en Tryntsje zullen vanaf 1 februari alle nieuw aangemelde zwangeren begeleiden. Zij houden spreekuur in de bestaande huisartspraktijken in Workum, Warns en Bakhuzen. Dit is gemakkelijker voor de zwangeren want dan zijn zij geen extra reistijd kwijt en belangrijker nog, deze zorg blijft dan in de buurt beschikbaar. Voor José en Tryntsje is het ook gemakkelijker, want dan hoeven zij geen nieuwe praktijkruimten te zoeken in deze plaatsen en is overleg beter mogelijk.

De huisartsen Lettinga en Dijkstra en verloskundige Marleen Engelenburg vinden het jammer dat ze gaan stoppen met de verloskunde. "Een bevalling is altijd een hoogtepunt in je werk als huisarts" meent dokter Let-

tinga en voor Marleen, zowel verpleeg- als verloskundige, waren de laatste zeven jaren hier in Friesland "fantastisch, een geweldige afsluiting van mijn lange carrière in de zorg". Ik vind het belangrijk dat goede eerstelijns verloskundige zorg blijft bestaan." Dokter Dijkstra vindt het vooral verlies in de breedte van zijn werk. "Nu ben je als huisarts betrokken bij het leven van je patiënten, letterlijk, van wieg tot graf. Dat wordt nu anders." Maar zij weten dat de zorg nu ook in goede handen komt. "We hebben de overdracht zorgvuldig doorgesproken en goed voorbereid om met nog meer enthousiasme de verloskunde voort te zetten hier", aldus José en Tryntsje.

En ook de huisartsen en Marleen vertrouwen er op dat de thuisbevalling in de Kleine Zuidwesthoek prima gedragen wordt door het nieuwe duo. Tenslotte is afgesproken dat alle zwangeren die al begeleid worden door dokter Lettinga, dokter Dijkstra en Marleen Engelenburg tot na hun bevalling en kraambed, gewoon bij hen kunnen blijven. Vermoedelijk zullen zij hun allerlaatste bevalling ergens in de komende zomerse warmte doen!

Bron: Friso 16 december 2008

De verloskundigen:

Sjoerd Galama als gedeputeerde in Fryslân

Door Eelco Galama

In de kranten hebben we afgelopen jaar verscheidene keren kunnen lezen over Sjoerd Galema in de politiek. Een politicus moet natuurlijk ook regelmatig in de publiciteit zodat zijn kiezers kunnen zien wat hij zoal in zijn politieke leven doet. Op deze pagina's worden een paar onderwerpen aangesneden: de herindeling van de gemeentes in Fryslân, waar Sjoerd de scepter al dan niet over zwaait en de promotiereis naar New York in september dit jaar.

Panoramix Galema

Zo kopte de krant begin dit jaar naar aanleiding van allerlei discussies over welke gemeente met welke gemeente zou fuseren. De LC vergeleek de fusie perikelen met het stripverhaal van Asterix en Obelix, met allerlei hoofdpersonen uit de broedertwist. Bestuurders rollen over elkaar heen en gooien met vis en vangen elkaars vliegen af. De burgemeesters weten nog niet goed of ze willen samengaan en dan met wie. Sjoerd Galema geeft aan dat de keuze van anderen moeten komen en niet van gedeputeerde staten opgelegd moeten worden. Dat ging redelijk vlot in de zuidwesthoek van Fryslân en is er een voorstel om rondom Sneek een grote gemeente te vormen, daar waar de familie Galama zoveel wortels heeft. Net als bij Asterix en Obelix zijn er die vragen naar een sterke leider en heldhaftige strijder liefst met een toverdrank om een en ander snel te realiseren. Elders in de provincie lopen de fusie gesprekken nog niet zo snel en is er heel veel sentiment naar het oude en eventuele verdwijnen van oude namen en gemeenschappen. Velen denken dat hun belangen niet meer voldoende behartigd worden of dat de afstand tussen burger en gemeente te groot wordt. Burgemeester zien dan nog wel dat er met veel ingewikkelde regelgeving van de landelijke en Europese overheid samengewerkt moet worden om expertise te behouden en op te bouwen, iets waar kleinere gemeentes het wellicht moeilijker mee gaan krijgen.

Fryslân is net een Gallisch dorpje met schreeuwende viswijven. Visboer Kosturix en smid Hoefnix proberen elkaars klanten af te pikken en gan rollebollend over straat en ondertussen blijft de kassa leeg. Laat nu eens een wijze Galema opstaan die met een dikke viltstift het zuiden van Fryslân in vieren deelt; een die helpt en bemiddelt en het juiste toverdrankje schenkt. Dat scheelt een boel tussentijds geschreeuw, gekijf en gedoe. Van inmenging door een wijze druïde wordt niemand slechter. Kijk maar naar het dorpje van Asterix. *(samengevat uit LC)*

ma een en ander niet kon rijmen met de begroting en vroeg zich af of er sprake was van een frauduleuze begroting. Zware woorden in de politiek, die zijn gevolgen hadden. De gemeente dreigde met de rechter, maar zover is het niet gekomen deze keer. Jan schreef als betrokken burger in februari een open brief over dit onderwerp en binnen een uur hierna stapte geheel B&W op. De laatste plens water die de emmer liet overlopen. Volgens Jan zijn de ambtenaren in de gemeente onvoldoende deskundig en hebben zich op deze manier zich allerlei problemen opgestapeld. De gemeente Boarnsterhim is 25 jaar ontstaan uit een fusie van verschillende gemeentes Utingeradiel, Rauwerderhim en Idaarderadeel, maar is nooit een succes geweest lezen we nu achteraf in de kranten. Het ziet er nu naar uit dat de gemeente komende jaren opgesplitst gaat worden en deels bij Leeuwarden zal gaan aansluiten. Weer een stukje schaalvergroting, dat scheelt Sjoerd Galema wat werk...

Opvallend samenloop van omstandigheden is dat de opgestapte burgemeester mevr. Ella Schadd in september dit jaar tijdelijk burgemeester is geworden op Vlieland, waar ze Baukje Galama die net afscheid had genomen en naar Stadskanaal vertrok voor een nieuwe functie als burgemeester, opvolgde. Zo is zij wel heel veel met de Galama's in aanraking gekomen afgelopen jaar.

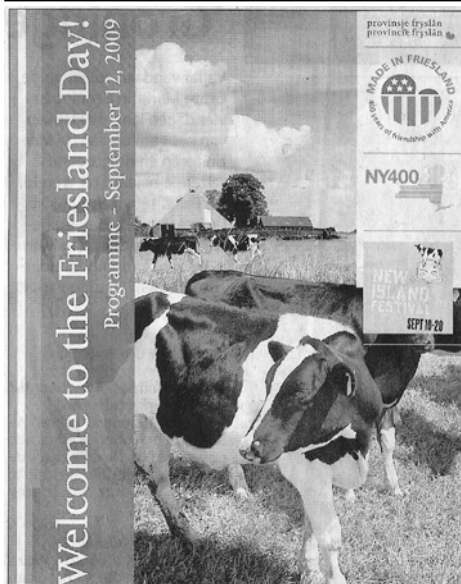
Was die Sjoerd even mooi jarig

Precies op zijn verjaardag 25 november zette Sjoerd het Provincie huis op stelten. Hij had afgelopen september met 17 anderen van de provincie een bezoek gebracht aan New York, waar ook koninklijk bezoek bij aanwezig was. Sjoerd liet zich ontvallen dat de koningin "grutte complimenten" had gemaakt over deze reis. Wetende dat je koningin niet mag citeren en aanhalen was dit een beetje dom....., aldus Sjoerd achteraf.

Blunderhim en het pijnlijke gelijk van Galama

Door Eelco Galama

Afgelopen jaren hebben we ook verschillende artikelen over de gemeente Boarnsterhim gelezen, vaak in de context van de bijnaam Blunderhim. Er zijn vele fouten gemaakt op financieel gebied, maar ook op vele andere terreinen. Ondernemerschap en vernieuwing werd hier en daar behoorlijk gehinderd. Onze oud/voorzitter **Jan Galama**, accountant te Grou en Reduzum (zie ook artikel op pagina 16/18) heeft in het verleden zich herhaaldelijk bemoeid met de financiën van de gemeente en voor bepaalde fracties was hij adviseur. Hij stelde regelmatig vast dat de begroting en afrekeningen niet deugden en zijn hierover in de krant forse uitspraken geweest. Jan bundelde alle artikelen in een flink boekje, voor de liefhebbers om nog eens na te lezen. Op internet zijn ze op diverse websites te vinden. In februari dit jaar 2009 was de financiële opzet van de brede scholen in de gemeente aan de orde waarbij Jan Gala-

Friese delegatie naar Amerika

Een provinciale delegatie is van 8/13 september dit jaar naar New York geweest. Een stevige delegatie van de provincie ging er heen, waaronder Sjoerd's zuster Annemiek Galema, wetenschapper, gepromoveerd (1996) op Friese emigratie en spreker op de Friesland Day.

Deze week is die vierhonderd jaar ononderbroken vriendschap tussen Nederland en Verenigde Staten herdacht. Veel Friezen zochten hun heil in het beloofde land, van Peter Stuijvesant tot fotomodel Doutzen Kroes. Friesland is weer op de internationale kaart gezet. Annemiek Galema van de Rijksuniversiteit Groningen vertelt dat de Friese Staten als eersten in de Nederlanden in 1782 de onafhankelijkheid van de Verenigde Staten erkenden. Pas daarna volgde de republiek. De Friezen hadden een voortrekkersrol en hadden er ook baat bij, want ze hadden veel last van de Engelsen die de Republiek in 1780 de oorlog hadden verklaard en Hollandse, Friese en Zeeuwse koopvaardij schepen enterden. En natuurlijk was er Peter Stuijvesant, de predikantszoon die in New York studeerde. Hij ging overzee en werd de bestuurlijke grondlegger van de kolonie Nieuw Nederland, het latere New York. Tienduizenden Friese landverhuizers, zochten in de 19^e en 20^e eeuw hun heil overzee. Het waren vooral landarbeiders, melkers, en timmerlieden van de kleigronden. Mensen zonder bezit, die in Nederland wilden ontkomen aan de agrarische crisis. Ze vestigden zich in Michigan, maar later ook in

Vanaf de veranda van een kolonelswoning, voor de gelegenheid omgedoopte tot Friesland Residence, opende gedeputeerde Sjoerd Galama officieel het Fryslân House voor ondernemers.

nadere delen van de Midwest, de oostkant en Californië.

Annemiek Galema schreef een overkoepelend hoofdstuk in het boek *Gevierde Friezen in Amerika*, een boek dat ter gelegenheid van 400 jaar vriendschap is verschenen. Er staan 70 biografieën in van Friezen in Amerika en Friese Amerikanen. Het eerste exemplaar van dit boek is door commissaris van de koningin John Jorritsma aan fotomodel Doutzen Kroes overhandigd.

Bron: *Dagblad van het Noorden*, 09-09-09.

New Island Festival

Het mafste dorpsfeest ooit. Vierhonderd Friezen kwamen bijeen op een eilandje bij New York. Een bont gezelschap van bestuurders, ondernemers, skûtsjeskippers, scholieren, en kunstenaars (waaronder Oeral organisator

Joop Mulder

(1.12.23, nr. 7, kind 5/92), hiernaast op de foto met grote snor en dichter Tsjebbe Hettinga) ontmoette prins Willem Alexander en prinses Maxima. De stemming was euforisch. New York is al heel ver weg en daar komt de aparte sfeer van Governors Island

nog overheen. Sinds militairen er vertrokken is het een spookeiland. Het Governors House waar de presidenten Ronald Reagan en Mikhail Gorbatsjov in 1988 toeverleg voerden, het fort, de woonbarakken, Colonel's Row, alles staat leeg. De laatste kolonelswoning is deze dag de residentie van Friesland. Er komen veel emigranten op het feest en voelen zich er snel thuis: 'This feels like coming home'. Naast lekkernijen en beerenburg worden er vele verhalen uitgewisseld. Astronaut Jack Louwsma biedt de provincie een van de twee Friese vlaggetjes aan die in 1982 met hem mee geweest zijn in de ruimte. Wellicht komt hij in 2011 het nieuwe provinciehuis openen.

Joop Mulder had deze week er een speciale versie van het Oerol festival.

Joop Mulder schept flink mosselen op evenals burgemeester Ferd Kroon van Leeuwarden.

De boerderijen route over de 13 boerderijen van Ysbrand Klazes Galema; formaat A5, gedrukt; € 3,50

Reünie boekjes 1989 met allerlei familie gebeurtenissen, de eerste aanzet tot het grote familieboek, formaat A4; € 3,50

Familiewapen, gedrukt formaat A5 vouwfolder, in kleur en met uitleg; € 3,50

Galama en Galema, Verhalen en meer anno 2004, uitgegeven tijdens de reünie september 2004, formaat A4, 40 pagina's; € 6,50

Werkstuk van Igo Galama (1.14.87, nr.1/108) getiteld **De opkomst en het verval van het fortuin van Ysbrand Klazes Galema**, 2005; formaat A4; € 7,50.

Bovenstaande artikelen (prijzen incl. verzendkosten) te bestellen bij Eelco Galama, Nw. Rapenburg 39, 8935 BG Leeuwarden. Tel. 058-2800016. E-mail: e.galama@chello.nl

Meer informatie over (familie)geschiedenis vindt u op internet,

www.genealogie.pagina.nl.

En natuurlijk onze eigen website te vinden via www.galama.nl/galema/

Andere interessante webpagina's voor historisch onderzoek:

www.archiefleeuwardercourant.nl www.stamboomsurfpagina.nl www.genlias.nl

www.graftombe.nl www.hisgis.nl www.tresoar.nl www.dodenakkers.nl

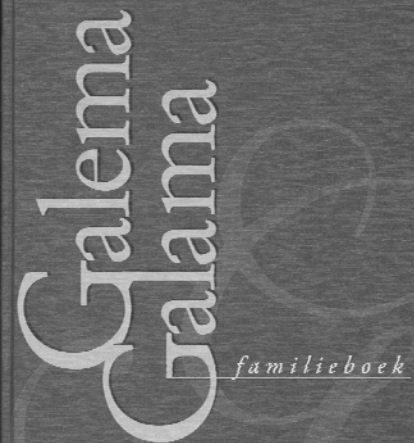
www.mensenlinq.nl www.archiefkrfriesland.nl www.aldefrysksjerk.nl

www.boekhoudprogramma.nl/stam/ www.galama.nl/michiel/

www.groningerkerken.nl/ogk/site.html

www.drentsekerken.nl/sodk_kerken-in-drenthe.php

www.creil.nl/geschiedenis.html

Het boek met bijna alle Galama's en Gal-Galema's van over de gehele wereld op een rijtje, met genealogische gegevens aangevuld met bijzonderheden over verscheidene personen. Het boek is rijk geïllustreerd met foto's van familieleden. In het boek worden 10 geslachten Gale/ama beschreven. Het is te koop door bestelling bij Eelco Galama, zie kader op deze pagina. De kosten bedragen € 45 plus verzendkosten.

Eventuele adreswijzigingen opsturen naar Ysbrand Galama, Vredelaan 18, 1318 AS Almere
tel. 036-5217386; E-mail: ysbrand@galama.net

Naam: .....

Adres oud: ..... adres nieuw: .....

Pc+woonplaats oud: ..... Idem nieuw: .....

Opmerkingen: .....